

ΡΟΖΑΜΟΥΝΤ ΠΙΛΤΣΕΡ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

ΤΟΜΟΣ Β

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Ο γυρισμός – τόμος Β**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Coming Home
Από τις Εκδόσεις Hodder and Stoughton, Λονδίνο 2014
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Rosamunde Pilcher
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Πηνελόπη Τριαδά
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Φίλια Μπουγιούκου
ΣΥΝΘΕΣΗ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Βίκυ Αυδή
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Ραλλού Ρουχωτά

© 1995 by Robin Pilcher, Fiona Pilcher, Mark Pilcher and the Trustees of Rosamunde Pilcher's 1988 Trust.
© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Mark Owen/Trevillion Images
© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2020

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Ωκεανίδα, 1999
Δεύτερη έκδοση: ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Νοέμβριος 2020

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-3211-3
Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2469-9

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSICHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 Publishers since 1979

Έδρα: Head Office:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Βιβλιοπωλείο: Bookstore:

Εμμ. Μπενάκν 13-15, 106 78 Αθήνα 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

ΡΟΖΑΜΟΥΝΤ ΠΙΛΤΣΕΡ

Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ

ΤΟΜΟΣ Β

Μετάφραση: Πηνελόπη Τριαδά

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ κυκλοφορούν:

Μαζεύοντας κοχύλια

Δίδυμα αστέρια

Σεπτέμβρης

Το λιοντάρι που κοιμάται

Το άδειο σπίτι

Το τέλος του καλοκαιριού

Χειμερινό ηλιοστάσιο

Το άγριο θυμάρι

Από τις Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ ετοιμάζονται:

Η μέρα της καταιγίδας

Η άλλη όψη

Λουλούδια στη βροχή

Το γαλάζιο δωμάτιο

Το καρουνζέλ

Φωνές το καλοκαίρι

Χιόνι τον Απρίλη

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Το σπίτι της Μπίντι Σόμερβιλ, κουρνιασμένο στον λόφο πάνω από τη μικρή πόλη του Μπόβι Τρέισι, ονομαζόταν Άπερ Μπίκλι. Η χρονολογία ανέγερσής του ήταν χαραγμένη στο ανώφλι της εξώπορτας, 1820. Επομένως ήταν αρκετά παλιό, χτισμένο με γερή πέτρα που είχε σοβατιστεί, με κυρτή στέγη και ψηλές καμινάδες. Μέσα, τα ταβάνια ήταν χαμηλά και τα πατώματα, σε κάποια σημεία, σκεβρωμένα. Όταν έκλεινες τις πόρτες, δεν έμεναν πάντα κλειστές. Στο ισόγειο βρισκόταν η κουζίνα, η τραπεζαρία, το καθιστικό και το χολ. Μια μεγάλη ντουλάπα είχε μετατραπεί σε μπάνιο του κάτω ορόφου, όπου κρεμούσαν τα πανωφόρια και όπου οι γαλότσες στριμώχνονταν δίπλα σε όπλα, καλάμια ψαρέματος, σάκους κυνηγιού και καμάκια. Στο επάνω πάτωμα υπήρχαν τρία υπνοδωμάτια και ένα μπάνιο, και ακόμα πιο πάνω μια μουχλιασμένη σοφίτα γεμάτη με μπαούλα, παλιές φωτογραφίες, σκοροφαγωμένες ναυτικές στολές και τα παιδικά τρενάκια και τα παζλ του Νεντ, ξεχασμένα πια και εγκαταλειμμένα, αλλά η Μπίντι δεν ήθελε να τα πετάξει.

Η πρόσβαση στο σπίτι γινόταν από έναν απότομο, στενό και φιδογυριστό δρόμο του Ντέβον, που ήταν επικίνδυνος και απροσπέλαστος όταν χιονίζε – και η είσοδος ήταν μια πύλη που έμενε πάντα ανοιχτή.

Πίσω από την πύλη, ένα χαλικόστρωτο δρομάκι οδηγούσε στην εξώπορτα, η οποία ήταν στο πίσω μέρος του σπιτιού. Ο κήπος δεν ήταν μεγάλος. Λίγο γρασίδι στο μπροστινό μέρος και κάποια ταπεινά παρτέρια, πιο πέρα μερικά χρήσιμα κτίσματα, ένας μικρός λαχανόκηπος και μια αυλή για το άπλωμα των ρούχων. Μετά, ανεβαίνοντας στον λόφο, ένας περιφραγμένος χώρος όπου κάποιος προηγούμενος ιδιοκτήτης είχε τα πόني του. Στην κορυφή αυτού του χώρου υπήρχε μια συστάδα πεύκων κι ένας πέτρινος τοίχος, και πάνω από τον τοίχο ξεκινούσε το Ντάρτμουρ – μια έκταση από γρασίδι, φτέρες, ρείκια και βάλτους που απλωνόταν ως τη μακρινή γραμμή του ορίζοντα, στεφανωμένη από πέτρινες στήλες. Τον χειμώνα, τα άγρια πόني, ψάχνοντας για τροφή, μερικές φορές κατέβαιναν μέχρι τον τοίχο, και η Μπίντι λυπόταν τα μαλλιαρά αυτά πλασματάκια και τους έδινε σανό. Τους χειμερινούς μήνες, ο αέρας φυσούσε συνέχεια και η ακτή πνιγόταν από τη βροχή,

αλλά το καλοκαίρι και τις ηλιόλουστες μέρες η θέα προς τα νοτιοδυτικά ήταν εντυπωσιακή, πάνω από τις γκριζες στέγες της μικρής πόλης, τα πράσινα λιβάδια και τα καλλιεργημένα χωράφια, ως το Τόρμπεϊ και τη λαμπυριστή θάλασσα της Μάγχης.

Οι Σόμερβιλ, επιδεικνύοντας αρκετό θάρρος, είχαν αγοράσει το Άπερ Μπίκλι όταν ήταν σε άθλια κατάσταση. Είχε μείνει άδειο τέσσερα χρόνια, μετά τον θάνατο της ηλικιωμένης κυρίας που είχε ζήσει εκεί μισό αιώνα, γιατί τα τέσσερα ενήλικα παιδιά της τσακώνονταν και διαφωνούσαν, καθώς δεν μπορούσαν να αποφασίσουν τι να το κάνουν. Τελικά, παρενέβη ένας αγανακτισμένος και τίμιος δικηγόρος, είπε στην οικογένεια να πάψει να τρώει τον χρόνο του και να βρει μια λύση και τελικά τους έπεισε να συμφωνήσουν να πουλήσουν το σπίτι. Οι Σόμερβιλ πήγαν από το Πλίμουθ για να το δουν, συνειδητοποίησαν ότι η τιμή που ζητούσαν ήταν εξευτελιστικά χαμηλή και άδραξαν την ευκαιρία. Από εκεί και μετά ακολούθησε η αναπόφευκτη ανακαίνιση. Οικοδόμοι, ηλεκτρολόγοι, υδραυλικοί, σοβατζήδες και μαραγκοί άρχισαν να μπαينوβγαίνουν στα άδεια δωμάτια, ξεχνώντας σημαντικά κομμάτια εξοπλισμού, τρυπώντας με τεράστια καρφιά κρυφούς σωλήνες, κολλώντας την ταπετσαρία ανάποδα και σπάζοντας με τη σκάλα το τζάμι του τοξωτού παραθύρου. Η Μπίντι περνούσε τις ώρες της πιέζοντάς τους ή καλοπιάνοντάς τους, καθώς τότε τους πρόσφερε τσάι και τότε τους κατσάδιαζε. Αλλά, τελικά, ο Μπομπ ανακοίνωσε ότι το Άπερ Μπίκλι ήταν λίγο-πολύ εντάξει, κι έτσι τα φορτηγά πέρασαν την πύλη για τελευταία φορά και η Μπίντι μετακόμισε.

Ήταν το πρώτο δικό της σπίτι, και η ζωή εκεί ήταν πολύ διαφορετική απ' ό,τι στις κατοικίες που τους παραχωρούσε το Ναυτικό, κι έτσι της πήρε λίγο χρόνο για να το συνηθίσει. Ποτέ δεν ήταν σπουδαία νοικοκυρά, ενώ η κυρία Κλιζ και ο Χομπς –οι στυλοβάτες του Κιάμ– είχαν φύγει. Η κυρία Κλιζ είχε φύγει επειδή δεν της άρεσε η εξοχή, δεν εμπιστευόταν καθόλου τις αγελάδες και ήθελε να μείνει στο Πλίμουθ. Και ο Χομπς είχε φύγει επειδή, έχοντας πλέον φτάσει σε μια ηλικία, είχε αναγκαστικά συνταξιοδοτηθεί και ύστερα από λίγο είχε πεθάνει. Η Μπίντι, που πήγε στην κηδεία του, ορκιζόταν ότι άκουσε τις μπότες του καθώς ανέβαινε στον ουρανό.

Έπρεπε να βρεθεί άλλο προσωπικό. Το Άπερ Μπίκλι δεν είχε χώρο για εσωτερικούς υπηρέτες, ενώ, ούτως ή άλλως, η Μπίντι δεν ήθελε κάποια εσωτερική υπηρέτρια. Αντίθετα, προσέλαβε δυο ντόπιες που πήγαιναν κάθε μέρα, η μία για να μαγειρεύει και η άλλη για να καθα-

ρίζει. Έφταναν μαζί, στις οκτώ το πρωί, και έφευγαν στις δώδεκα. Η κυρία Λάπφορντ ήταν η μαγείρισσα, και η κυρία Νταγκ η καμαριέρα. Ο σύζυγος της κυρίας Νταγκ, ο Μπιλ, ήταν αγρότης και δούλευε με μεγάλα άλογα σε μια γειτονική φάρμα, αλλά τα Σάββατα και τα απογεύματα του καλοκαιριού πήγαινε για να κάνει μερικές δουλειές στον κήπο της Μπίντι. Ήταν δύσκολο να καταλάβεις ποιος από τους δυο ήξερε λιγότερα για την καλλιέργεια λουλουδιών και λαχανικών, αλλά ο Μπιλ ήταν καλός στο σκάψιμο και, φυσικά, μπορούσε πάντα να κουβαλάει μεγάλες ποσότητες κοπριάς από άλογα. Υπό τη φροντίδα του οι τριανταφυλλιές άνθιζαν.

Έχοντας λύσει τα οικιακά προβλήματα, η Μπίντι αναζήτησε κοινωνικά ερεθίσματα. Δεν είχε σκοπό να περνάει τις μέρες της τακτοποιώντας λουλούδια, φτιάχνοντας μαρμελάδα, πλέκοντας κάλτσες ή πηγαίνοντας εκδρομές με τον τοπικό Σύλλογο Γυναικών, όμως η εύρεση άλλων τρόπων ψυχαγωγίας αποδείχτηκε εύκολη. Είχε ήδη έναν μεγάλο κύκλο φίλων από το Ναυτικό που ζούσαν αρκετά κοντά, ενώ έπειτα από λίγο γνωρίστηκε με αρκετές οικογένειες της κομητείας που κατοικούσαν σε παμπάλαιες κληρονομημένες επαύλεις, οι οποίες περιβάλλονταν από πολλά εκτάρια γης. Οι νεοφερμένοι δεν περνούσαν εύκολα τις πόρτες αυτών των μεγαλοπρεπών σπιτιών, αλλά όσοι ανήκαν στο Βασιλικό Ναυτικό γίνονταν αυτομάτως ευπρόσδεκτοι, με γενναιοδωρή φιλοξενία. Η Μπίντι προσκαλούνταν σε μεσημεριανά γεύματα κυριών τα οποία κατέληγαν σε απογευματινές παρτίδες μπριτζ. Ο Μπομπ καλούνταν να λάβει μέρος σε κυνήγι φασιανών ή για ψάρεμα. Μαζί, πήγαιναν σε εξαιρετικά επίσημα δείπνα, σε ελαφρώς λιγότερο επίσημες ιπποδρομίες και σε εύθυμους οικογενειακούς αγώνες τένις. Κοινωνικοί και ευχάριστοι, φρόντιζαν πάντα να ανταποδίδουν τη φιλοξενία, κι έτσι, σε πολύ σύντομο χρονικό διάστημα, ένιωσαν άνετα· ευπρόσδεκτοι.

Ήταν Αύγουστος του 1939, και η Μπίντι ήταν ικανοποιημένη. Το μοναδικό σύννεφο στον ορίζοντά της, και ήταν μεγάλο, η όλο και πιο σκοτεινή απειλή του πολέμου.

Κυριακή βράδυ· ήταν εννιάμισι τώρα, και η Μπίντι καθόταν δίπλα στο ανοιχτό παράθυρο του καθιστικού της, κοιτάζοντας τις σκιές να μαζεύονται στον κήπο και το φως να χάνεται από τον ουρανό. Περίμενε την Τζούντιθ. Ο Μπομπ είχε γυρίσει στο σπίτι το Σαββατοκύρια-

κο, αλλά μετά το τσάι είχε φύγει με το αυτοκίνητό του για το Ντέβονπορτ. Δεν ήταν υποχρεωμένος να πάει, αλλά σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς αισθανόταν νευρικός αν έλειπε από το γραφείο του για πάνω από μία μέρα, καθώς ήθελε να βρίσκεται στο πόστο του σε περίπτωση που έφτανε κάποιο ζωτικής σημασίας σήμα που θα απαιτούσε την άμεση προσοχή του και τη συνεπαγόμενη δράση του.

Κι έτσι, ήταν μόνη. Αλλά όχι ολομόναχη, επειδή στα πόδια της ήταν ξαπλωμένος ένας σκύλος. Ένα μπόρντερ κόλεϊ, με ακανόνιστες κηλίδες και χαριτωμένο προσωπάκι, που ήταν μισό μαύρο και μισό άσπρο. Το τρίχωμά της ήταν βαθύ και πυκνό, η ουρά της φουντωτή και ονομαζόταν Μόραγκ. Ήταν το σκυλί του Νεντ, ένα αδέσποτο, που το είχε βρει να περιφέρεται στην προκυμαία του Σκάπα Φλόου, βρόμικο και κοκαλιάρικο, ψάχνοντας τους σκουπιδοτενεκέδες για αποφάγια. Σοκαρισμένος, ο Νεντ έδεσε ένα κομμάτι σχοινί γύρω από τον λαιμό της και την πήγε στο αστυνομικό τμήμα της περιοχής, αλλά δεν είχε δηλώσει κανείς την απώλεια κάποιου σκύλου και δεν του έκανε καρδιά να την αφήσει εκεί. Έτσι, βγήκε ξανά έξω, με το κόλεϊ ακόμη δίπλα του, δεμένο στο αυτοσχέδιο λουρί του. Με τον χρόνο να τον πιέζει –είχε μόνο μία ώρα μέχρι να παρουσιαστεί ξανά στο πλοίο–, ο Νεντ βρήκε ένα ταξί, μπήκε μέσα μαζί με το σκυλί και ζήτησε από τον οδηγό να τον πάει στον πλησιέστερο κτηνίατρο. Ο κτηνίατρος ήταν καλός άνθρωπος και δέχτηκε να κρατήσει το σκυλί για εκείνο το βράδυ, να το κάνει μπάνιο και να το ταΐσει, και έτσι ο Νεντ το άφησε εκεί, μπήκε ξανά στο ταξί και έφτασε τελευταία στιγμή στο πλοίο του, ανεβαίνοντας γρήγορα τη σκάλα επιβίβασης, σαν να έτρεχε σε αγώνα μετ' εμποδίων, και παραλίγο να ρίξει κάτω τον αξιωματικό της σκοπιάς.

Την επόμενη μέρα, έπειτα από λίγη σκέψη, ο Νεντ ζήτησε μια τριήμερη άδεια για το Σαββατοκύριακο, η οποία, προς μεγάλη του έκπληξη, εγκρίθηκε. Μετά τηλεφώνησε στον κτηνίατρο, ο οποίος συμφώνησε να κρατήσει το σκυλί ακόμα δύο μέρες. Την Παρασκευή, αμέσως όταν βγήκε από το πλοίο, ο Νεντ πήρε ξανά το κόλεϊ· επιβιβάστηκαν μαζί στο φέρι μποτ, διέσχισαν το Πέντλαντ Φερθ και, στο Θέρσο, πήγαν το νυχτερινό τρένο προς τον νότο.

Το επόμενο πρωί γύρω στις έντεκα, εμφανίστηκε στο σπίτι των γονιών του, απροσδόκητα, χωρίς να έχει ειδοποιηθεί και μέσα στην αβυσρυσιά, με το μπόρντερ κόλεϊ να τον ακολουθεί.

«Τη λένε Μόραγκ», είπε στην Μπίντι, τρώγοντας μπέικον, λουκάνικα, ντομάτα, μανιτάρια και αυγά. «Είναι σκοτσέζικο σκυλί, γι' αυτό

έχει σκοτσέζικο όνομα. Σκέφτηκα ότι θα μπορούσε να ζήσει μαζί σας».

«Μα, αγάπη μου, δεν είχα ποτέ μου σκυλί».

«Καιρός να αποκτήσεις. Θα σου κάνει παρέα όταν λείπει ο μπαμπάς. Αλήθεια, πού είναι ο μπαμπάς;»

«Κυνηγάει φασιανούς».

«Πότε θα γυρίσει;»

«Γύρω στις πέντε».

«Ωραία, θα τον δω. Θα φύγω αύριο το πρωί».

Η Μπίντι κοίταξε το σκυλί. Το δικό της σκυλί. Είπε το όνομά της, και η Μόραγκ ανακάθισε, της χαμογέλασε και κούνησε τη φουντωτή ουρά της. Το μάτι στη λευκή πλευρά του προσώπου της δεν είχε το ίδιο χρώμα με εκείνο της μαύρης πλευράς, κι αυτό της έδινε μια χαριτωμένη έκφραση, σαν να έκλεινε το ένα μάτι.

«Είσαι γλυκούλα», είπε η Μπίντι στο σκυλί.

«Σε λατρεύει. Το βλέπω».

Ο Μπομπ, επιστρέφοντας από το κυνήγι του, χάρηκε τόσο πολύ όταν βρήκε τον γιο του να τον περιμένει στο σπίτι, ώστε σχεδόν δεν πρόσεξε το κόλεϊ. Και μέχρι να συνειδητοποιήσει ότι η Μόραγκ είχε πάει για να μείνει μόνιμα, ο Νεντ τού είχε καθαρίσει το όπλο, κι έτσι ο Μπομπ δεν ήταν σε θέση να προβάλει αντιρρήσεις.

Αυτό δε σήμαινε ότι δεν είχε τις αμφιβολίες του.

«Δε θα λερώνει, έτσι;»

«Όχι βέβαια, μπαμπά. Θα τα κάνει στον κήπο».

«Πού θα κοιμάται;»

«Στην κουζίνα, υποθέτω. Θα της αγοράσω ένα καλάθι στο Μπόβι Τρέισι. Και ένα χαλάκι. Και ένα περιλαίμιο και ένα λουρί. Κι ένα μπολ για το φαγητό της. Και λίγη τροφή...»

Αλλά ο Μπομπ συνειδητοποίησε ότι ο Νεντ είχε ήδη ξοδέψει πολύ χρόνο και χρήμα για τη Μόραγκ, για τον λογαριασμό του κτηνίατρου, ενώ επίσης είχε θυσιάσει ένα πολύτιμο τριήμερο για να πάει το σκυλί στη μητέρα του. Η σκέψη να κάνει κι άλλα έξοδα που έπρεπε να πληρωθούν από τον μισθό του ανθυπολοχαγού ήταν κάτι που ο πατέρας του δεν μπορούσε να αντέξει.

«Όχι», είπε. «Θα τα αγοράσω εγώ». Κοίταξε το ρολόι του. «Σάββατο απόγευμα. Ίσα που προλαβαίνουμε να πάμε στο μαγαζί με τα σιδηρικά. Εσύ θα διαλέξεις τον εξοπλισμό του σκύλου κι εγώ θα πληρώσω τον λογαριασμό».

Όλα αυτά είχαν γίνει πριν από δύο μήνες, και τώρα η Μπίντι δεν μπορούσε να φανταστεί τη ζωή χωρίς τη Μόραγκ. Ήταν ένα γλυκό και καθόλου απαιτητικό πλάσμα, λάτρευε τους μακρινούς περιπάτους, αλλά ήταν και πολύ χαρούμενη όταν έπαιζε απλώς στον κήπο, εάν δεν είχες διάθεση για βόλτα ή αν προτιμούσες να παίξεις μπριτζ με κάποιον φίλο. Αυτό το απόγευμα η Μόραγκ είχε χάσει τον περίπατο επειδή, παρόλο που ο καιρός ήταν καλός, ο Μπομπ είχε περάσει τον περισσότερο χρόνο του μέσα στο σπίτι, ξεκαθαρίζοντας τα χαρτιά του στο γραφείο του, αδειάζοντας ντουλάπες και πετώντας φθαρμένα ή ανεπιθύμητα ρούχα. Αφού το έκανε αυτό, μετά έστρεψε την προσοχή του στο γκαράζ, το οποίο είχε ανάγκη από ένα γερό ξεκαθάρισμα. Για να ξεφορτωθεί τα σκουπίδια, είχε ανάψει φωτιά, ενώ όσα πράγματα δεν μπορούσαν να καούν, όπως σπασμένα δρεπάνια, παλιά δοχεία πετρελαίου, ένα τρίκυκλο με δυο ρόδες και μια σκουριασμένη μηχανή του γκαζόν, τα στοιβάξε έξω από την πίσω πόρτα, περιμένοντας να περάσει ξανά το σκουπιδιάρικο.

Η Μπίντι καταλάβαινε την αιτία όλων αυτών. Ήξερε πολύ καλά τον άντρα της και γνώριζε ότι αυτή η προσωπική, βασανιστική ανησυχία και η αγωνία μπορούσαν να διαλυθούν μόνο με σωματική δραστηριότητα. Καθώς τον παρακολουθούσε από το παράθυρο της κουζίνας, ένιωσε την καρδιά της βαριά. Ήταν σαν να ήξερε ήδη ότι ο πόλεμος ήταν αναπόφευκτος και τώρα ήθελε να καθαρίσει τα καταστρώματα του πλοίου πριν ξεκινήσει η μάχη.

Αλλά, τελικά, δεν είχε τίποτε άλλο να κάνει. Έτσι, μπήκε μέσα για να πει ένα τονωτικό φλιτζάνι τσάι στο τραπέζι της κουζίνας και ήταν εκεί μαζί όταν τηλεφώνησε η Τζούντιθ. Το τηλέφωνο ήταν στο χολ, και η Μπίντι πήγε να το σηκώσει. Μόλις γύρισε, ο Μπομπ τη ρώτησε: «Ποιος ήταν;»

Η Μπίντι ξανακάθισε και ήπιε μια γουλιά τσάι, αλλά είχε κρυώσει. «Η Τζούντιθ».

«Τι είπε;»

«Θέλει να έρθει. Εδώ. Τώρα. Σήμερα. Θα έρθει από την Κορνούαλ με το αυτοκίνητό της. Λέει ότι θα φτάσει γύρω στις δέκα».

Ο Μπομπ ύψωσε τα πυκνά φρύδια του. «Τι συμβαίνει;»

«Δεν έχω ιδέα».

«Πώς ακουγόταν;»

«Καλά». Το σκέφτηκε. «Η φωνή της ήταν λίγο σπασμένη. Ξέρεις. Αδύναμη».

«Είπε γιατί θέλει να έρθει;»

«Όχι. Καμία λεπτομέρεια. Είπε ότι θα μας εξηγήσει όταν φτάσει».

«Το τηλεφώνημα έγινε από τους Κάρεϊ-Λούις;»

«Ναι».

«Κάτι πρέπει να έγινε».

«Ίσως να τσακώθηκε με τη φίλη της τη Λάβντεϊ. Ή να έκανε κάτι που θύμωσε τους Κάρεϊ-Λούις».

«Δεν είναι του χαρακτήρα της».

«Όχι, δεν είναι. Τέλος πάντων, όποιος κι αν είναι ο λόγος, έρχεται. Μπορεί να με βοηθήσει να φτιάξω κουρτίνες για τη συσκότιση. Αγόρασα ένα τόπι από εκείνο το απαίσιο, μαύρο, βαμβακερό ύφασμα, αλλά δε βρήκα ακόμη τον χρόνο να τις κόψω. Η Τζούντιθ είναι αυθεντία στη ραπτομηχανή». Σηκώθηκε για να αδειάσει το χλιαρό τσάι στον νεροχύτη και να ξαναγεμίσει το φλιτζάνι της με φρέσκο από την τσαγιέρα. Η Μόραγκ, ελπίζοντας ότι θα της έδινε κάτι να φάει, κάθισε πάνω στο χαλί και την κοίταξε. «Δεν είναι ώρα για βραδινό ακόμη, λαίμαργο πλάσμα», της είπε η Μπίντι. «Καλό μου σκυλάκι, η Τζούντιθ δε σε έχει γνωρίσει. Δεν ξέρει καν για σένα. Αν είσαι καλή μαζί της, ίσως σε πηγαίνει βόλτα». Ίσωσε το σώμα της και στηρίχτηκε στον νεροχύτη. «Δε χρειάζεται καν να στρώσω το κρεβάτι της, επειδή η κυρία Νταγκ καθάρισε το δωμάτιο των ξένων την Παρασκευή το πρωί. Θα ερχόταν ούτε ή άλλως να μείνει κάποια στιγμή αργότερα, και σχεδιάζαμε να πάμε στο Λονδίνο για να αγοράσει ρούχα για τη Σιγκαπούρη. Απλώς θα γίνουν όλα λίγο νωρίτερα». Συνάντησε το βλέμμα του άντρα της στην απέναντι πλευρά του τραπεζιού. «Ω Μπομπ, δεν έχει νόημα να ανησυχείς εκ των προτέρων, να αγχώνεσαι τόσο πολύ. Θα περιμένουμε και θα δούμε».

«Αν υπάρχει κάποιο πρόβλημα, ίσως να μη θέλει να σου το πει».

«Θα μου το πει. Θα τη ρωτήσω. Έχουμε καλή σχέση. Και, τέλος πάντων, δεν τα πάω καλά με τα μυστικά και τα κρυφά αισθήματα».

«Να είσαι διακριτική, αγάπη μου».

«Γλυκέ μου, φυσικά και θα είμαι. Και ξέρεις ότι το λατρεύω αυτό το παιδί».

Λίγο μετά τις έντεκα, όταν η Μπίντι είχε αρχίσει να ανησυχεί και να φαντάζεται ατυχήματα και άδεια ρεξερβουάρ, η Τζούντιθ έφτασε. Η Μπίντι είδε από το παράθυρο τα φανάρια του αυτοκινήτου να ανεβαίνουν τον λόφο και άκουσε τον θόρυβο της μηχανής. Σηκώθηκε και βγήκε γρήγορα από το δωμάτιο, διασχίζοντας το χολ και ανάβοντας

το φως πάνω από την εξώπορτα. Καθώς στεκόταν στον δροσερό αέρα μέσα στο σκοτάδι, με τη Μόραγκ πίσω της, είδε το μικρό Morris να περνάει την ανοιχτή πύλη.

Τα φανάρια έσβησαν, η πόρτα άνοιξε και βγήκε η Τζούντιθ.

«Ω αγάπη μου, τι ανακούφιση. Είχα αρχίσει να φαντάζομαι ότι ήσουν νεκρή». Αγκαλιάστηκαν. «Είχες απαίσιο ταξίδι;»

«Δεν ήταν και τόσο άσχημο. Απλώς μεγάλο. Σου είπα ότι τέτοια ώρα θα έφτανα».

«Το ξέρω, απλώς μου αρέσει να γκρινιάζω».

«Το τελευταίο κομμάτι ήταν δύσκολο. Κάποια στιγμή νόμιζα ότι είχα χάσει τον δρόμο». Η Τζούντιθ χαμήλωσε το βλέμμα. «Τι είναι αυτό;»

«Η Μόραγκ. Το σκυλί μας».

«Δεν είχατε ποτέ ξανά σκυλί!»

«Ε, τώρα έχουμε. Είναι του Νεντ».

«Τι γλυκιά που είναι. Γεια σου, Μόραγκ. Πόσο καιρό την έχετε;»

«Δύο μήνες. Έλα, ας μην τα λέμε εδώ. Πού είναι οι αποσκευές σου;» Η Μπίντι άνοιξε την πίσω πόρτα του Morris και τράβηξε τη βαλίτσα της Τζούντιθ από το κάθισμα. «Αυτή είναι μόνο;»

«Μόνο αυτή χρειάζομαι».

«Έλπιζα ότι θα έμενες καιρό».

«Ποτέ δεν ξέρεις», είπε η Τζούντιθ, αλλά η φωνή της δεν ακούστηκε ευθύμη. «Ίσως μείνω».

Μπήκαν μέσα. Η Μπίντι κλείδωσε την εξώπορτα πίσω της και άφησε τη βαλίτσα στο τελευταίο σκαλί. Κάτω από το ψυχρό φως του χολ, στάθηκαν και κοιτάχτηκαν. Η Τζούντιθ φαινόταν καλά, έκρινε η Μπίντι. Λίγο χλωμή, και πολύ πιο αδύνατη από την τελευταία φορά που την είχε δει η Μπίντι, αλλά όχι άρρωστη, ή κάτι τέτοιο. Ούτε άρρωστη ούτε έτοιμη να βάλει τα κλάματα. Ίσως απλώς να ήταν γενναία...

«Πού είναι ο θεός Μπομπ;»

«Γύρισε στο Ντέβονπορτ μετά το τσάι. Μάλλον θα τον δεις το επόμενο Σαββατοκύριακο. Λοιπόν, τι θα ήθελες; Φαγητό; Κάτι να πειεις; Μπορώ να σου φτιάξω λίγη σούπα».

Η Τζούντιθ κούνησε το κεφάλι της. «Ένα κρεβάτι», είπε. «Μόνο ένα κρεβάτι. Είμαι εξουθενωμένη».

«Χρειάζεσαι θερμοφόρα;»

«Δε χρειάζομαι τίποτα. Μόνο ένα κρεβάτι και ένα μαξιλάρι».

«Ανέβα, λοιπόν. Στο συνηθισμένο δωμάτιο. Και μη σηκωθείς το πρωί. Θα σου φέρω ένα τσάι γύρω στις εννιά».

«Συγγνώμη», είπε η Τζούντιθ.

«Για ποιο πράγμα;»

«Που σου φορτώθηκα».

«Ω, μη γίνεσαι γελοία. Πάντα χαιρόμαστε όταν έρχεσαι». Αλλά οι συναισθηματισμοί, τέτοια ώρα, έπρεπε να κρατηθούν πάση θυσία μακριά. Οι εκμυστηρεύσεις και οι εξομολογήσεις μπορούσαν να περιμένουν μέχρι το πρωί. «Φύγε τώρα. Πήγαινε να ξαπλώσεις. Καλό ύπνο».

«Ευχαριστώ...» Η Τζούντιθ πήρε τη βαλίτσα της και ανέβηκε τη σκάλα. Η Μπίντι την παρακολούθησε να φεύγει και ξαφνικά ευχήθηκε να μην είχε φύγει ο Μπομπ. Στη θέση της παρήγορης παρουσίας του, έβαλε ένα ουίσκι με σόδα και, κρατώντας το, πήγε στην κουζίνα, έβαλε τη Μόραγκ για ύπνο, κλείδωσε πόρτες και παράθυρα και ανέβηκε επιτέλους κι εκείνη επάνω. Στο πλατύσκαλο, είδε ότι η πόρτα της Τζούντιθ ήταν κλειστή. Έξω από το ανοιχτό παράθυρο ακουγόταν μια κουκουβάγια, αλλά το σπίτι ήταν σιωπηλό.

Δεν ήταν η Μπίντι εκείνη που ξύπνησε την Τζούντιθ αλλά το σκυλί. Μέσα στον ύπνο της, άκουσε το τριξιμο της πόρτας, καθώς την έγδερνε με τα νύχια της η Μόραγκ, και μετά ένα σιγανό, επίμονο κλαψούρισμα. Μισοκοιμισμένη, η Τζούντιθ σηκώθηκε από το κρεβάτι, άνοιξε την πόρτα, αφήνοντας το σκυλί να μπει μέσα, μετά την έκλεισε και έπεσε πάλι στο κρεβάτι. Ξανακοιμήθηκε σχεδόν αμέσως. Όταν, στις εννιά, η Μπίντι την ξύπνησε επισήμως, πηγαίνοντας το τσάι που της είχε υποσχεθεί, η Μόραγκ ήταν κουλουριασμένη στο κάτω μέρος του κρεβατιού της Τζούντιθ, ένα ξεστό βάρος στα πόδια της.

«Κι εγώ αναρωτιόμουν πού είχε πάει», είπε η Μπίντι, ακουμπώντας το φλιτζάνι με το αχνιστό τσάι στο κομοδίνο. «Την άφησα να βγει έξω για την ανάγκη της και μετά εξαφανίστηκε. Σκέφτηκα ότι θα πήγε να κυνηγήσει κουνέλια, αλλά θα πρέπει να τρύπωσε ξανά στο σπίτι». Ούτε επέπληξε τη Μόραγκ ούτε την κατέβασε από το κρεβάτι, απλά της είπε ότι ήταν ένα πολύ έξυπνο σκυλάκι και μετά πήγε να ανοίξει τις κουρτίνες, αφήνοντας το φως της καινούργιας μέρας να μπει στο δωμάτιο. (Η πρώτη μου μέρα χωρίς τον Έντουαρντ, σκέφτηκε η Τζούντιθ κι ευχήθηκε να μην είχε χρειαστεί να ξεκινήσει τόσο σύντομα.) «Έχει λίγη ομίχλη, αλλά νομίζω ότι θα είναι μια καλή μέρα. Πώς κοιμήθηκες;»

Ένα βήμα τη φορά. Αυτός ήταν ο μόνος τρόπος για να αντέξει αυτό το δυσβάσταχτο κενό. Η Τζούντιθ κατέβαλε τεράστια προσπάθεια

και ανακάθισε, σηκώνοντας τα μαξιλάρια έτσι ώστε να μη χωθούν οι σανίδες από το κεφάλι του κρεβατιού στους ώμους της. «Σαν κούτσουρο». Χασμουρήθηκε και έδωξε τα μαλλιά από το πρόσωπό της. «Ήμουν εξουθενωμένη».

«Φυσικό είναι. Οδήγησες τόσες ώρες μόνη σου. Έδειχνες εξαντλημένη». Η Μπίντι πήγε και κάθισε στο πλάι του κρεβατιού, προσθέτοντας κι άλλο βάρος στα ελατήρια που ήδη διαμαρτύρονταν. Φορούσε λινό παντελόνι και καρό πουκάμισο, σαν να σκόπευε να βγει έξω στα χωράφια για να θερίσει σανό. Τα σγουρά μαλλιά της, που κάποτε ήταν τόσο σκούρα, τώρα είχαν μερικές γκριζες τρίχες, και είχε πάρει μερικά κιλά, αλλά το πρόσωπό της ήταν το ίδιο, με κραγιόν, ρυτίδες γέλιου και φωτεινά μάτια. «Έριξα μια ματιά στο αυτοκινητάκι σου. Είναι πολύ γλυκό. Θα πρέπει να το αγαπάς».

«Ναι, το αγαπώ». Η Τζούντιθ πήρε το τσάι της, που ήταν καυτό και πολύ δυνατό. Η Μπίντι περίμενε ένα λεπτό και μετά είπε: «Θέλεις να μιλήσεις;»

Η καρδιά της Τζούντιθ κόντεψε να σταματήσει. Προσπάθησε να χρονοτριβήσει. «Για ποιο πράγμα;»

«Να το συζητήσεις, εννοώ. Κάτι έγινε. Μήπως τσακώθηκες με τη Λάβντεϊ; Ή είναι κάτι πιο σοβαρό;»

Η διορατικότητά της, σαν μια βελόνα, ήταν αιχμηρή και επίπονη. «Γιατί το λες αυτό;»

Η Μπίντι έγινε λίγο ανυπόμονη. «Αγάπη μου, δεν είμαι χαζή. Εκτός από θεία είμαι και μητέρα. Δε μου αρέσουν τα κρυφά αισθήματα, ούτε οι νευρικές σιωπές, ούτε τα μούτρα...»

«Δεν έχω μούτρα...»

Η Μπίντι την αγνόησε «...και δεν είναι του χαρακτήρα σου να παίρνεις αυθόρμητες αποφάσεις. Γι' αυτό, πες μου. Ότι κι αν είναι, ό,τι κι αν σε έκανε να φύγεις από το σπίτι των Κάρεϊ-Λούις τόσο βιαστικά, θα το καταλάβω. Και η δική μου ζωή δεν ήταν ποτέ απεγάδιαστη. Για την ακρίβεια, είναι γεμάτη με κηλίδες και ουλές. Και είναι καλύτερα να μιλάς γι' αυτές».

Η Τζούντιθ δεν απάντησε. Έπινε το τσάι της και προσπαθούσε να βάλει σε τάξη τις σκέψεις της. Η Μπίντι περίμενε υπομονετικά. Έξω από το παράθυρο, ο ουρανός ήταν καλυμμένος με ομίχλη, αλλά ο αέρας ήταν ζεστός. Το μικρό υπνοδωμάτιο –έτη φωτός μακριά από το όμορφο δωμάτιο στο Νάντσεροου που ήταν δικό της– ήταν λίγο στενόχωρο και παρατημένο, αλλά ευχάριστα οικείο, επειδή εκεί κοιμόταν

πάντα η Τζούντιθ όταν έμενε στο Άπερ Μπίλλι, και δεν είχε αλλάξει τίποτα σε αυτό, ούτε είχε βελτιωθεί, ούτε είχε ανακαινιστεί. Οι κρετόν κουρτίνες δεν ταίριαζαν με το μοτίβο του χαλιού· τα καλύμματα των δύο κρεβατιών ήταν κίτρινα, ενώ η ταπετσαρία είχε μπλε και λευκές ρίγες. Η εσωτερική διακόσμηση δεν ήταν ποτέ το φόρτε της Μπίντι. Αλλά σε ένα βάζο στην τουαλέτα υπήρχαν μαργαρίτες, ενώ πάνω από το παλιομοδίτικο τζάκι κρεμόταν η φωτογραφία ενός λιμανιού, με τη γαλάζια θάλασσα και μερικές ψαρόβαρκες, που ήταν ωραία να την κοιτάξεις πριν αποκοιμηθείς.

Αναστένανε και συνάντησε το βλέμμα της Μπίντι. Η Μπίντι ήταν η αληθινή της οικογένεια, όχι ένα υποκατάστατο. Καθώς ήταν εκεί, μαζί της, ένιωθε σαν να φορούσε ένα παλιό ζευγάρι παπούτσια έχοντας περάσει μια μέρα με άβολα ψηλοτάκουνα σανδάλια. Άφησε το φλιτζάνι και είπε: «Γελοιοποιήθηκα με τον πιο άσχημο τρόπο».

«Πώς;»

Η Τζούντιθ τής είπε τα πάντα, ξεκινώντας από την αρχή, όταν ο Έντουαρντ πήγε να την πάρει από το σχολείο για εκείνες τις πρώτες καλοκαιρινές διακοπές, και καταλήγοντας στην προηγούμενη μέρα, που είχαν τελειώσει όλα, επειδή πίστευε ότι ο Έντουαρντ την αγαπούσε όσο τον αγαπούσε κι εκείνη, και του το είχε πει, για να υποστεί απλώς το τρομερό σοκ και τον εξευτελισμό της απόρριψής του.

Είπε στην Μπίντι σχεδόν τα πάντα. Δεν ανέφερε, ωστόσο, τον Μπίλι Φόσσετ. Αυτό είχε κάποια αόριστη σχέση με μια αίσθηση αφοσίωσης στην αγαπημένη νεκρή θεία Λουίζ. Ούτε παραδέχτηκε στην Μπίντι ότι είχε κοιμηθεί με τον Έντουαρντ· ότι του είχε επιτρέψει να την ξελογιάσει· και ότι του είχε παραδώσει με χαρά την παρθενιά της. Η Μπίντι δε σοκαριζόταν εύκολα, αλλά με τους ενήλικες δεν μπορούσε ποτέ να είσαι σίγουρος· ο έρωτας που έκανε με τον Έντουαρντ ήταν μια εμπειρία τόσο μεθυστική, ώστε δεν ήθελε, με κανέναν τρόπο, να την κάνει κάποιος να νιώσει ντροπή ή μεταμέλεια.

«...το χειρότερο είναι ότι υπήρχε πολύς κόσμος στο Νάντσεροου... όλη η οικογένεια, και φίλοι. Δεν άντεχα στη σκέψη ότι θα με κοίταζαν όλοι... θα μας κοίταζαν... ενώ εγώ θα προσπαθούσα να μην αφήσω να μαντέψουν τι είχε συμβεί. Η Μέρι Μίλιγουεϊ ήταν εκείνη που μου πρότεινε να έρθω σ' εσένα. Είπε ότι, αφού έτσι κι αλλιώς θα ερχόμουν, θα ήταν καλύτερα να έρθω μερικές μέρες νωρίτερα. Και μου φάνηκε ότι ήταν το μόνο που μπορούσα να κάνω».

«Και η κυρία Κάρεϊ-Λούις;»

«Η Νταϊάνα; Έχει πέσει στο κρεβάτι της. Είναι αναστατωμένη για κάποιον λόγο. Αλλά ακόμα κι αν δεν ήταν άρρωστη, δε θα μπορούσα να της τα εκμυστηρευτώ όλα αυτά. Είναι πολύ γλυκιά, αλλά δεν είναι τέτοιος άνθρωπος. Και το γεγονός ότι όλο αυτό έχει σχέση με τον Έντουαρντ το κάνει ακόμα πιο αδύνατο. Είναι ο μοναχογιός της και τον λατρεύει».

«Της είπες ότι θα ερχόσουν εδώ;»

«Ναι».

«Τι δικαιολογία πρόβαλες; Ποιο λόγο;»

«Της είπα ένα φοβερό ψέμα, ότι είχες γρίπη, ότι ήσουν ολομόναχη και είχες ανάγκη από φροντίδα».

«Θεούλη μου», ψιθύρισε η Μπίντι.

«Ευτυχώς το πίστεψε, απ' ό,τι φάνηκε. Πήγα να της πω “αντίο”. Δεν αποχαιρέτησα κανέναν από τους άλλους, επειδή είχαν κατέβει να κολυμπήσουν. Και ο Έντουαρντ μαζί. Ούτε εκείνον χαιρέτησα».

«Ίσως έτσι να είναι καλύτερα».

«Ναι. Ίσως».

«Και πόσο θα μείνεις μαζί μας;»

Η Τζούντιθ δάγκωσε το χείλος της. «Για λίγο. Μέχρι να συνέρθω. Πειράζει;»

«Ελπίζω να χρειαστείς πολύ καιρό, γιατί μου αρέσει πολύ να είσαι εδώ. Ξέρεις τι πιστεύω; Να σου πω τι πιστεύω;» Και είπε στην Τζούντιθ αυτά που πίστευε, πράγματα που η Τζούντιθ είχε ακούσει χίλιες φορές. Ήταν ίσως κοινότοπα, αλλά είχαν γίνει κοινότοπα επειδή ακριβώς είχαν αποδειχτεί όλα αληθινά, ξανά και ξανά. Η πρώτη αγάπη είναι πάντα αυτή που πληγώνει περισσότερο. Υπάρχουν κι αλλού πορτοκαλιές που κάνουν πορτοκάλια. Δε θα ξεχάσεις ποτέ τον Έντουαρντ, αλλά η ζωή δεν τελειώνει στα δεκαοκτώ, επειδή μόλις τώρα ξεκινά. Και, τέλος, ο χρόνος είναι μεγάλος γιατρός. Όλα αυτά θα περάσουν. Όσο κι αν έχει ραγίσει η καρδιά σου, θα το ξεπεράσεις.

Όταν η Μπίντι τελείωσε, η Τζούντιθ σχεδόν χαμογελούσε. «Σου φαίνεται αστείο;» ρώτησε η Μπίντι, δείχνοντας κάπως πληγωμένη.

«Όχι. Απλώς μου θυμίζεις εκείνα τα αποφθέγματα που κεντούσαν παλιά με σταυροβελονιά και τα κρεμούσαν στις κρεβατοκάμαρες».

«Εννοείς το “Σπίτι μου σπιτάκι μου, φτωχοκαλυβάκι μου”;»

«Όχι ακριβώς».

«Τι λες για αυτό:

Το φιλί του ήλιου για συγχώρεση
Το τραγούδι των πουλιών για γέλιο
Είσαι πιο κοντά στην καρδιά του Θεού σε έναν κήπο
Από οπουδήποτε αλλού στη γη».

«Η μητέρα μου το είχε κρεμασμένο στην τουαλέτα του προεσβυτέρου. Μόνο αυτό είχαμε να διαβάζουμε, εκτός από τα ψιλά γράμματα στο περιτύλιγμα του χαρτιού τουαλέτας».

«Αυτό είναι ποίημα, όχι παροιμία. Ή ρητό. Ξέρεις, όπως το “Όπου ακούς πολλά κεράσια, κράτα και μικρό καλάθι”».

«Μόλις σκέφτηκα ένα φοβερό. “Όποιος αέρας κι αν φυσά ο μύλος πάντα αλέθει”. Ακούγεται φοβερά εμψυχωτικό, αλλά στην πραγματικότητα δε σημαίνει τίποτα».

Ξαφνικά γελούσαν και οι δυο. «Ω Μπίντι...» Η Τζούντιθ έγριε μπροστά και τύλιξε τα χέρια της γύρω από την Μπίντι, κι εκείνη την αγκάλιασε, τη χάιδεψε και την κούνησε απαλά μπρος-πίσω, σαν μωρό. «...είσαι απίστευτη. Λυπάμαι για όλα αυτά».

«Δεν μπορείς να εμποδίσεις τον εαυτό σου να αγαπήσει. Και μην αισθάνεσαι ότι πρέπει να είσαι πάντα κεφάτη. Λίγη μελαγχολία δε θα με ρίξει ψυχολογικά, αρκεί να ξέρω την αιτία της. Το βασικό είναι να παραμείνεις απασχολημένη. Πρέπει να κόψω και να ράψω τις μαύρες κουρτίνες για τη συσκότιση, ενώ έχω και μια ολόκληρη λίστα με πράγματα που ο Μπομπ λέει ότι πρέπει να προμηθευτούμε, όπως παραφίνη, σε περίπτωση που ξεσπάσει ο πόλεμος και υπάρχουν ελλείψεις. Έχουμε, λοιπόν, πολλά ψώνια. Δεν πας να κάνεις ένα μπάνιο και να ντυθείς; Η κυρία Λάπφορντ είναι στην κουζίνα και σου τηγανίζει μπέικον. Θα πληγωθεί πολύ αν δεν έρθεις να το φας».

Η Μπίντι είχε δίκιο. Η απασχόληση, και όχι πνευματική κατά προτίμηση, ήταν πολύ σημαντική. Το χειρότερο είχε περάσει, είχαν ειπωθεί όλα, και δε χρειαζόταν να μιλήσει ξανά γι' αυτά. Η Μπίντι καταλάβαινε.

Αφού έκανε μπάνιο και έβγαλε μερικά καθαρά ρούχα από την τσάντα της, κατέβηκε κάτω, όπου την υποδέχτηκαν θερμά η κυρία Λάπφορντ και η κυρία Νταγκ, που είπαν και οι δύο ότι έδειχνε πολύ όμορφη και ότι χαίρονταν που είχαν και πάλι λίγη παρέα. Μετά έφαγε πρωινό, και ύστερα εκείνη και η Μπίντι κάθισαν στο τραπέζι της κουζίνας κι έγραψαν τη λίστα για τα ψώνια. Παραφίνη, κεριά και ηλεκτρικοί λαμπτήρες. Βενζίνη για τη μηχανή του γκαζόν. Σούπα σε κονσέρβες. Βε-

λόνες για τη ραπτομηχανή και μασούρια μαύρης κλωστής για τις κουρτίνες συσκότισης, και βίδες για να στερεώσουν τα σύρματα στα παράθυρα. Μετά, είδη καθημερινής χρήσης. Τροφή για τη Μόραγκ, βούτυρο, μακαρόνια και ένα φρέσκο κοτόπουλο, πατάτες, μπισκότα και ψωμί. Δύο μπουκάλια τζιν και δύο ούισκι, σόδα, τόνικ και τρία λεμόνια.

«Μοιάζει σαν να οργανώνεις κάποιο πάρτι».

«Όχι. Είναι οι συνηθισμένες προμήθειες. Ίσως καλέσουμε μερικούς φίλους το Σαββατοκύριακο, που θα είναι και ο Μπομπ εδώ. Λοιπόν, γράψε τσιπς και μπισκότα σοκολάτας...»

Η λίστα, όταν ολοκληρώθηκε, ήταν πολύ μεγάλη. Η Μπίντι πήρε την τσάντα της κι ένα καλάθι, βγήκαν έξω, μπήκαν στο αυτοκίνητό της και κατέβηκαν τον λόφο προς τη μικρή πόλη.

Εκείνο το απόγευμα, αφού έφαγαν αυτό που τους είχε αφήσει η κυρία Λάμφορντ (αρνίσιας κοτολέτες και πουτίγκα ρυζιού), πήγαν τη Μόραγκ περίπατο και όταν επέστρεψαν, καταπιάστηκαν με τις μαύρες κουρτίνες. Όσο η Τζούντιθ έστηνε την παλιά ραπτομηχανή πάνω στο τραπέζι, τοποθετούσε τα καρούλια και έβαζε καινούργια βελόνα, η θεία Μπίντι μέτρησε τα παράθυρα και, γονατίζοντας στο πάτωμα του καθιστικού, έκοψε τα κομμάτια στα διάφορα μεγέθη που χρειάζονται. Το βαμβακερό ύφασμα ήταν μαύρο, αρκετά χοντρό και μύριζε ελαφρώς σινική μελάνι. «Δεν έχω κόψει ποτέ στη ζωή μου κάτι τόσο βαρετό», παρατήρησε η Μπίντι. «Χαίρομαι που δεν έχω τεράστιο σπίτι με άπειρα παράθυρα». Έδωσε στην Τζούντιθ τα δυο πρώτα κομμάτια που προορίζονταν για την τραπεζαρία. Έπρεπε πρώτα να τα ενώσει (με γαλλική ραφή, για περισσότερη δύναμη) και μετά να δημιουργήσει μια θήκη για να μπει το σύρμα και ένα βαθύ στρίφωμα για να τους δώσει λίγο βάρος. Αμέσως όταν τελείωσε η πρώτη, την κρέμασαν, περνώντας το σύρμα μέσα από τη θήκη και βιδώνοντας τα γαντζάκια στο κούφωμα του παραθύρου, έτσι ώστε η κουρτίνα να κρέμεται κοντά στο τζάμι.

Ολοκληρωμένη έδειχνε απαίσια, υπερβολικά ογκώδης. Έκαναν ένα βήμα πίσω και επιθεώρησαν, χωρίς ιδιαίτερη ικανοποίηση, το αποτέλεσμα των κόπων τους. Η Μπίντι αναστέναξε. «Δεν έχω φτιάξει ξανά κάτι τόσο άχαρο και τόσο άσχημο. Ελπίζω μόνο να κάνουν τη δουλειά τους».

«Θα τις δοκιμάσουμε απόψε, όταν σκοτεινιάσει», της είπε η Τζούντιθ. «Θα τις τραβήξουμε και μετά θα τραβήξουμε και τις κανονικές κουρτίνες, και θα βγω στον κήπο για να δω αν περνάει καθόλου φως».

«Έστω και μια χαραμάδα να φαίνεται, θα μας βάλουν φυλακή, ή θα μας κόψουν πρόστιμο. Είναι σχεδόν ώρα για το τσάι, κι εμείς φτιάξαμε μόνο *μιά*. Θα μας πάρει αιώνες μέχρι να κάνουμε όλο το σπíti».

«Να είσαι ευχαριστημένη που δε ζεις στο Νάντσεροου. Εκεί θα πρέπει να υπάρχουν γύρω στα εκατόν σαράντα τρία παράθυρα».

«Ποιος θα τους φτιάξει τις κουρτίνες;»

«Δεν ξέρω. Η Μέρι Μίλιγουει, υποθέτω».

«Πολύ άτυχη γυναίκα, αυτό μόνο έχω να πω». Η Μπίντι άναψε ένα τσιγάρο. «Ας σταματήσουμε τώρα. Πάω να βάλω νερό να βράσει».

Παράτησαν, λοιπόν, το μαύρο ύφασμα πάνω στο τραπέζι της τραπεζαρίας μαζί με τη ραπτομηχανή, έκλεισαν την πόρτα και εγκατέλειψαν τη δουλειά τους μέχρι την επόμενη μέρα.

Μετά το τσάι, η Τζούντιθ και η Μόραγκ βγήκαν στον κήπο για να ξεχορταριάσουν, και μετά η Τζούντιθ μάζεψε σμέουρα για το δείπνο, ενώ αργότερα τηλεφώνησε ο θεϊός Μπομπ, και αφού του μίλησε λίγο η Μπίντι, του είπε και η Τζούντιθ μερικές κουβέντες.

«Θα σε δω το Σάββατο», της είπε εκείνος. «Πες στην Μπίντι ότι θα έρθω κάποια στιγμή μέσα στη μέρα».

«Λέει ότι θα έρθει το Σάββατο».

Η Μπίντι καθόταν στο ανοιχτό παράθυρο και κεντούσε βαριεστημένα ένα κάλυμμα που έδειχνε να είναι γεμάτο εξογκώματα. «Το δουλεύω μήνες», είπε στην Τζούντιθ. «Δεν ξέρω καν γιατί κάνω τον κόπο. Έτσι κι αλλιώς, θα δείχνει χάλια πάνω σε μια καρέκλα. Ίσως πρέπει να ξαναρχίσω το πλέξιμο. Αγάπη μου, δεν πιστεύω να περιμένεις να χτυπήσει το τηλέφωνο και να είναι ο Έντουαρντ, έτσι δεν είναι;»

«Όχι», είπε η Τζούντιθ.

«Ωραία. Απλώς αναρωτιόμουν. Η χειρότερη αγωνία του κόσμου είναι να περιμένεις κάποιο τηλεφώνημα. Αλλά αν θέλεις να του τηλεφωνήσεις, ξέρεις ότι μπορείς».

«Είσαι πολύ γλυκιά, αλλά δε θέλω. Βλέπεις, δε θα είχα τίποτα να του πω».

Η Μπίντι, έχοντας βαρεθεί το κέντημα, κάρφωσε τη βελόνα πάνω στο ύφασμα και το άφησε δίπλα της. Κοίταξε το ρολόι, ανακοίνωσε με ικανοποίηση ότι ο ήλιος κόντευε να δύσει και πήγε να βάλει το πρώτο της ούισκι με σόδα για αυτό το βράδυ. Μετά, παίρνοντάς το μαζί της, ανέβηκε να κάνει το μπάνιο της. Η Τζούντιθ διάβασε την εφημερίδα, κι όταν εμφανίστηκε πάλι η Μπίντι, με την μπλε βελούδινη ρόμπα της, δοκίμασαν τις καινούργιες κουρτίνες συσκότισης. «Δεν έχει

νόημα να φτιάξουμε κι άλλες μέχρι να σιγουρευτούμε ότι αυτή κάνει τη δουλειά της», επισήμανε η Τζούντιθ και βγήκε στον κήπο, ενώ η Μπίντι τράβηξε τη μαύρη κουρτίνα συσκοτίσης, μετά τις χοντρές καπιτονέ και άναψε το φως.

«Βλέπεις τίποτα;» φώναξε δυνατά για να την ακούσει η Τζούντιθ πίσω από όλα αυτά τα υφάσματα.

«Τίποτε απολύτως. Ούτε ίχνος φωτός. Μεγάλη επιτυχία». Μπήκε ξανά μέσα, και αφού συνεχάρησαν η μία την άλλη για την ικανότητά τους, μετά η Μπίντι ήπие άλλο ένα ποτό, και η Τζούντιθ πήγε στην κουζίνα για να ζεστάνει τα μακαρόνια με τυρί της κυρίας Λάπφορντ και να φτιάξει μια σαλάτα. Και επειδή το τραπέζι της траπεξαριάς ήταν ακόμη φορτωμένο με τα σύνεργα του ραψίματός τους, έστρωσε να φάνε στην κουζίνα.

Κατά τη διάρκεια του δείπνου και πίνοντας ένα ποτήρι λευκό κρασί, μίλησαν για τη Μόλι, την Τζες και το ταξίδι στη Σιγκαπούρη.

«Τον Οκτώβριο δε θα φύγεις; Δεν έχουμε και πολύ καιρό. Δεν πρέπει να αναβάλλουμε συνεχώς το ταξίδι μας στο Λονδίνο για ψώνια. Πρέπει να καταλήξουμε σε μια ημερομηνία. Μπορούμε να μείνουμε στη λέσχη μου, και ίσως πάμε και στο θέατρο. Την επόμενη ή τη μεθεπόμενη εβδομάδα. Το Liberty έχει πάντα υπέροχα λεπτά υφάσματα και καλοκαιρινά ρούχα, ακόμα και στη μέση του χειμώνα. Πρέπει να παραδεχτώ ότι σε ζηλεύω που θα ξεφύγεις απ' όλη αυτή τη μονοτονία. Εγώ θα συμβιβάζομαι έστω και με το ταξίδι με το πλοίο, να περάσω τη διώρυγα του Σουέζ και να βγω στον Ινδικό Ωκεανό. Υποσχέσου μου ότι θα μου στείλεις ένα φέσι από το Άντεν».

Μετά το δείπνο έπλυναν τα πιάτα και γύρισαν στο καθιστικό, ενώ σύντομα ήταν ώρα για τις ειδήσεις των εννιά. Αντιαεροπορικά καταφύγια και σακιά με άμμο στο Λονδίνο· προέλαση ναζιστικών στρατευμάτων· ο Άντονι Ίντεν πετάει σε κάποιο μέρος με κάποιο μήνυμα από τη βρετανική κυβέρνηση· επικείμενη επιστράτευση εφέδρων. Η Μπίντι, που ήταν προφανές ότι δεν άντεχε όλη αυτή τη μελαγχολία ούτε στιγμή παραπάνω, γύρισε το κουμπί στον σταθμό του Λουξεμβούργου, και αμέσως το δωμάτιο, που φωτιζόταν απαλά από τις λάμπες και με τα παράθυρα ανοιχτά πάνω από τον ευωδιαστό κήπο, πλημμύρισε με τη φωνή του Ρίτσαρντ Τάουμπερ.

Τα κορίτσια είναι φτιαγμένα για αγάπη και φιλιά
Ποιος είμαι εγώ για να διαφωνήσω με αυτό

Και η Τζούντιθ βρισκόταν ξανά με τον Έντουαρντ, τα περασμένα Χριστούγεννα, τη μέρα που είχε επιστρέψει από την Ελβετία και είχε πάει να τη βρει, και είχαν τρέξει μαζί, φορτωμένοι με πακέτα, στους γκρίζους, βρεγμένους από τη βροχή δρόμους, και είχαν πει σαμπάνια στο μπαρ του ξενοδοχείου Mitre. Τόσο ζωντανή ήταν αυτή η ανάμνηση, ώστε άκουγε τα κρωξίματα των γλάρων, καθώς τους παράσερνε η καταιγίδα, έβλεπε τα φώτα από τις βιτρίνες των μαγαζιών να φωτίζουν τα μουσκεμένα πεζοδρόμια και μύριζε μανταρίνια και κλαδιά ελάτου, την πεμπτούσια των Χριστουγέννων. Και ήξερε ότι έτσι θα ήταν πάντα. Όσο σκληρά κι αν προσπαθούσε, ο Έντουαρντ θα ήταν πάντα εκεί. *Επέζησα μία μέρα*, είπε στον εαυτό της. *Μία μέρα χωρίς εκείνον*. Ήταν σαν το πρώτο βήμα ενός ταξιδιού χιλιάδων χιλιομέτρων.

Όταν ο Μπομπ Σόμερβιλ επέστρεψε στο Άπερ Μπίκλι το πρωί του Σαββάτου, είχαν προηγηθεί διάφορα γεγονότα, κάποια από αυτά πολύ ανησυχητικά.

Η Μόραγκ είχε εξαφανιστεί, για να κυνηγήσει στον χερσότοπο, και είχε γυρίσει με δεκατέσσερα τσιμπούρια αγκιστρωμένα στο πυκνό τρίχωμά της, που έπρεπε να αφαιρεθούν όλα με προσοχή. Ήταν μια αηδιαστική δουλειά, την οποία ανέλαβε η Τζούντιθ, επειδή η Μπίντι σιχαινόταν. Η Τζούντιθ είχε παρακολουθήσει κάποτε τον συνταγματάρχη Κάρεϊ-Λούις να κάνει την ίδια φρικτή διαδικασία με τον Τάιγκερ. Αφού τα τσιμπούρια αφαιρέθηκαν, μετά έπρεπε να της κάνουν ένα μπάνιο με αντισηπτικό, το οποίο το μισούσε τόσο πολύ, ώστε στο τέλος δεν ήταν μόνο το σκυλί μούσκεμα αλλά και η Μπίντι και η Τζούντιθ.

Στην Αυστρία, στο Ομπερζάλτσμπεργκ, ο χερ Χίλερ, βγάζοντας λόγο μπροστά στους στρατηγούς του, ανακοίνωσε ότι η καταστροφή της Πολωνίας θα ξεκινούσε μέσα σε λίγες μέρες.

Η Μπίντι, ύστερα από ένα απόγευμα με μπριτζ στο σπίτι μιας από τις αριστοκρατίσες φίλες της, επέστρεψε για δείπνο κεφάτη, επειδή είχε καλό χαρτί και είχε κερδίσει πέντε σελίνια κι έξι πένες.

Ο κόσμος πληροφορήθηκε τα ξοφερά νέα ότι οι ναζί και οι Ρώσοι είχαν υπογράψει σύμφωνο μη επίθεσης. Απ' ό,τι φαινόταν, τίποτα πια δεν μπορούσε να αποτρέψει τον πόλεμο.

Η Μπίντι και η Τζούντιθ, μαζί με τους Νταγκ και τους Λάφφορντ, και με πολλούς κατοίκους της περιοχής, πήγαν στο σχολείο και εφοδιάστηκαν με αντιασφυξιογόνες μάσκες. Τις πήγαν σπίτι, κρατώντας

τες με προσοχή και αηδία, σαν να ήταν ωρολογιακές βόμβες, τις αποθήκευσαν κάτω από το τραπέζι του χολ και προσευχήθηκαν θερμά να μη χρειαστεί να τις φορέσουν ποτέ.

Ο Μπιλ Νταγκ, καταφθάνοντας ένα ζεστό και υγρό απόγευμα για να δουλέψει για δύο ώρες στον κήπο, ξεμονάχιασε την Μπίντι στον λαχανόκηπο, όπου είχε πάει για να κόψει δυο μαρούλια για το δείπνο. Στηρίζοντας το βάρος του στο φτυάρι του, της έπιασε την κουβέντα και τελικά έφτασε στο θέμα του, το οποίο ήταν ότι το κάτω μέρος του κτήματος θα έπρεπε να σκαφτεί, να ριξουν κοπριά και να φυτέψουν πατάτες. Η Μπίντι τού είπε ότι θα του έπαιρνε μέρες για να το κάνει αυτό, ότι δεν της άρεσαν και τόσο οι πατάτες κι ότι προτιμούσε το πράσινο χορτάρι του κτήματος, αλλά ο Μπιλ ήταν αποφασισμένος να περάσει το δικό του. Άλλωστε, επισήμανε, βγάζοντας το καπέλο του για να ξύσει το φαλακρό κεφάλι του, αν ο Χίτλερ έκανε τελικά αυτό που ήθελε, όλοι στην Αγγλία θα λιμοκτονούσαν. Δεν είχε νόημα να αφήνεις ένα κομμάτι καλής γης ανεκμετάλλευτο, ενώ μπορούσες να καλλιεργήσεις κάτι. Και αν έβαζες πατάτες, δε θα πείναγες ποτέ. Η Μπίντι πείστηκε, επειδή δεν άντεχε άλλο τα τσιμπήματα από όλα εκείνα τα μυγάκια, και ο Μπιλ, θριαμβευτής, πήγε να βρει μια μπάλα σπάγγο για να οριοθετήσει το καινούργιο πατατοχώραφο.

Η Τζούντιθ ολοκλήρωσε επιτέλους το γιγάντιο έργο με το ράφιμο των κουρτινών. Το τελευταίο ζευγάρι ήταν για το δωμάτιο του Νεντ, και πήγε να τις κρεμάσει. Το δωμάτιο του Νεντ ήταν το μικρότερο του σπιτιού, και για κρεβάτι είχε μια κονκέτα κατασκευασμένη πάνω σε μια σειρά από μαονένια συρτάρια. Οι λινές κουρτίνες ήταν μπλε και οι τοίχοι λευκοί, γεμάτοι με φωτογραφίες από το σχολείο του και από τα χρόνια του στο Ναυτικό Κολέγιο του Ντάρτμουθ. Επίσης, υπήρχε μια μεγάλη έγχρωμη αφίσα με μια νεαρή μισόγυμνη κοπέλα. Είχε ένα γραφείο, με μια λάμπα και μια καρέκλα, κι αυτό ήταν όλο, επειδή δεν υπήρχε χώρος για περισσότερα έπιπλα. Για να στερεώσει τους γάντζους πάνω στο κούφωμα του παραθύρου, η Τζούντιθ έπρεπε να τραβήξει την καρέκλα και να ανέβει επάνω της. Όταν κρέμασε τις κουρτίνες κι ετοιμαζόταν να κατέβει, πρόσεξε ξαφνικά το παλιό σκοροφαγωμένο αρκουδάκι του Νεντ, μονόφθαλμο και ως επί το πλείστον άτριχο, να κάθεται στο μαξιλάρι της κονκέτας. Και η σημασία του παιχνιδιού, σε αντίθεση με την ξανθιά με το μεγάλο στήθος, ήταν πολύ συγκινητική. Στάθηκε εκεί, στηρίζοντας το βάρος της στο κάτω μέρος της κονκέτας, και σκέφτηκε τον Νεντ Σόμερβιλ, ξεχνώντας για

πρώτη φορά τον Έντουαρντ Κάρεϊ-Λούις. Θυμήθηκε τις όμορφες στιγμές που είχαν ζήσει μαζί και ευχήθηκε να μην περάσει πολύς καιρός μέχρι να τον ξαναδεί, επειδή ήταν ό,τι πιο κοντινό είχε ποτέ σε έναν αληθινό αδερφό.

Από το ισόγειο, η Μπίντι φώναξε: «Τζούντιθ».

«Εδώ είμαι».

«Έχεις δει το κλαδευτήρι μου;»

«Όχι, αλλά θα έρθω να το βρω».

Κατέβηκε από την καρέκλα, την έβαλε ξανά δίπλα στο γραφείο και βγήκε από το δωμάτιο του Νεντ, κλείνοντας την πόρτα πίσω της.

Τώρα ήταν Σάββατο, 26 Αυγούστου. Ο Μπομπ Σόμερβιλ έφτασε από το Ντέβονπορτ στο Απερ Μπίκλι λίγο πριν από το μεσημέρι. Η Μπίντι, ακούγοντας το αυτοκίνητό του να ανηφορίζει τον λόφο, παράτησε ό,τι έκανε (καθάριζε ένα κουνουπίδι, επειδή η κυρία Λάφφορντ δεν πήγαινε τα Σαββατοκύριακα) και βγήκε από την εξώπορτα στη λιακάδα για να τον προϋπαντήσει καθώς έβγαινε από το αυτοκίνητό του, δείχνοντας κουρασμένος και αναμαλλιασμένος. Φορούσε στολή. Το καπέλο του, με τα χρυσαφί φύλλα βελανιδιάς, ήταν κατεβασμένο χαμηλά πάνω από το μέτωπό του, και το σακάκι του ήταν παλιό, με αποτέλεσμα να σακουλιάζει λίγο γύρω από το γεροδεμένο σώμα του, ενώ τα τέσσερα χρυσά σιρίτια με το μοβ χρώμα που υποδείκνυαν τον βαθμό του μηχανικού είχαν ξεθωριάσει και μαυρίσει. Από το κάθισμα του συνοδηγού, πήρε τη στραπατσαρισμένη δερμάτινη βαλίτσα του και τον χαροφύλακά του, και έτσι φορτωμένος πήγε να φιλήσει τη γυναίκα του.

«Φοβήθηκα ότι δε θα ερχόσουν», του είπε.

«Ήρθα, όμως».

«Όλα είναι απάισια. Φαντάστηκα ότι θα επικρατεί πανικός».

«Έτσι είναι. Αδιάκοπος. Αλλά ήθελα να σας δω και τις δυο».

Πέρασε το χέρι της γύρω από το μπράτσο του, και μπήκαν μαζί μέσα. Στη βάση της σκάλας τον ρώτησε: «Θέλεις ένα ποτό;»

Εκείνος κούνησε το κεφάλι του. «Αργότερα, Μπίντι. Θα ανέβω επάνω για να βγάλω αυτή τη βρόμικη στολή και να φορέσω κάτι άνετο. Αυτό θα με βοηθήσει να νιώσω ξανά ο εαυτός μου. Ωραία μυρίζει. Τι φαγητό έχουμε;»

«Ιρλανδικό ραγού».

«Πεντανόστιμο».

Καθώς είχαν τελειώσει με τις κουρτίνες συσκότισης και η ραπτομηχανή είχε μπει ξανά στη θέση της, μπορούσαν να χρησιμοποιούν και πάλι την τραπεζαρία, ύστερα από μία εβδομάδα που έτρωγαν στην κουζίνα. Η Τζούντιθ, που είχε στρώσει το τραπέζι, όταν κατέβηκε ο Μπομπ, με ένα παλιό κοτλέ παντελόνι και ένα καθαρό, ξεθωριασμένο πουκάμισο, πήγε να τον χαιρετήσει, κι εκείνος την αγκάλιασε σφιχτά και στοργικά. Η Μπίντι έβγαλε την ποδιά της, και πήγαν όλοι μαζί στον μπροστινό κήπο για να καθίσουν στον ήλιο και να πιουν ένα ποτό. Ο Μπομπ ήπιε μπύρα, η Τζούντιθ μηλίτη και η Μίντι το συνηθισμένο της τζιν με τόνικ. Ο Μπομπ ρώτησε πώς πάνε τα πράγματα, κι εκείνες του είπαν για τις πατάτες του Μπιλ Νταγκ και τα τοιμπούρια της Μόραγκ. (Δεν ανέφεραν τις αντιασφυξιογόνες μάσκες ή τη Γερμανορωσική Συνθήκη). Κι ο Μπομπ τράβηξε τη σκυλίτσα δίπλα του, τη χάιδεψε στο κεφάλι και της είπε ότι ήταν χαζή και βρόμικη, ενώ εκείνη καθόταν πολύ κοντά του και χαμογελούσε.

Έγειρε πίσω στην καρέκλα του και έστρεψε το πρόσωπό του στον ήλιο. Ένα αεροπλάνο, κάνοντας έναν θόρυβο που θύμιζε τον βόμβο μέλισσας, διέσχισε αργά τον ουρανό. Το παρακολούθησε να περνάει – ένα ασημί παιχνίδι κρεμασμένο στον χρόνο και τον χώρο. «Ελπίζω να μην έχουμε καλεσμένους, ούτε να είμαστε καλεσμένοι κάπου αυτό το Σαββατοκύριακο», είπε.

«Έχω καλέσει μερικούς φίλους για ένα ποτό απόψε», του είπε η Μπίντι. «Αυτό είναι όλο. Μονάχα μερικοί παλιοί φίλοι».

«Ποιοι;»

«Οι Μπάρκινγκ και οι Θόρτον. Δε χρειάζεται να καταβάλεις κάποια τεράστια προσπάθεια για κοινωνικότητα». Δίστασε. «Αλλά, αν θέλεις, μπορώ να το αναβάλω. Θα καταλάβουν. Απλώς σκέφτηκα ότι έχουμε όλοι μας ανάγκη να ευθυμίσουμε λίγο».

«Όχι. Μην το αναβάλεις. Θα ήθελα να τους δω». Το αεροπλάνο εξαφανιζόταν, χανόταν στο βάθος πίσω από ένα σύννεφο. «Αυτό είναι όλο;» είπε.

«Αυτό».

«Πότε θα έρθουν;»

«Στις εξίμισι».

Ο Μπομπ το σκέφτηκε λίγο και μετά είπε: «Γιατί να μην καλέσουμε και τη δεσποινίδα Λανγκ;»

Η Τζούντιθ συνοφρυνώθηκε. Ήξερε, από προηγούμενες επισκέψεις, τους Μπάρκινγκ και τους Θόρτον. Οι Μπάρκινγκ ήταν ένα συνταξιο-

δοτημένο ζευγάρι από το Ναυτικό, που είχε εγκατασταθεί στο Νιού-τον Φέαρς και είχε αγοράσει ένα μικρό σπίτι, με πρόσβαση στο νερό και μια σχάρα καθέλκυσης για το ιστιοφόρο τους. Όταν ξεκινούσαν οι εχθροπραξίες, ο Τζέιμς Μάρκινγκ θα καλούνταν να επιστρέψει στην ενεργό υπηρεσία. Η Μπίντι το ήξερε αυτό, και αυτός ήταν ένας από τους λόγους που τους είχε καλέσει. Οι Θόρτον, ο Ρόμπερτ και η Έμιλι, ζούσαν στο Έξετερ. Εκείνος ήταν δικηγόρος, καθώς και λοχαγός στο Τάγμα Εθνοφρουράς του Συντάγματος του Ντέβονσερ. Η Έμιλι Θόρτον ήταν μία από τις φίλες της Μπίντι με τις οποίες έπαιζε μπριτζ και τένις.

Αλλά η δεσποινίς Λανγκ...

«Ποια είναι η δεσποινίς Λανγκ;» είπε.

Η Μπίντι τής απάντησε. «Είναι μια ηλικιωμένη γεροντοκόρη, συνταξιούχος δημόσιος υπάλληλος, που εγκαταστάθηκε πρόσφατα εδώ. Έχει ένα μικρό, πέτρινο σπίτι στην άκρη της πόλης, με μια κίτρινη εξώπορτα στο επίπεδο του πεζοδρομίου κι έναν υπέροχο κήπο στο πίσω μέρος. Ο Μπομπ είναι ερωτευμένος μαζί της».

«Δεν είμαι ερωτευμένος μαζί της», διαμαρτυρήθηκε γαλήνια ο Μπομπ. «Απλώς τη βρίσκω εξαιρετικά έξυπνη και ενδιαφέρουσα».

«Πόσο χρονών είναι;» ρώτησε η Τζούντιθ.

Η Μπίντι ανασήκωσε τους ώμους της. «Ω, φαντάζομαι γύρω στα εξήντα πέντε. Πολύ περιποιημένη, αδύνατη και ξύπνια. Τη γνωρίζαμε σε ένα γεύμα των Μόρισον περίπου πριν από τρεις μήνες». Έκανε μια μικρή παύση για να σκεφτεί τη δεσποινίδα Λανγκ. Και μετά είπε: «Έχεις δίκιο, Μπομπ, πρέπει να την καλέσω. Θα το κάνω. Δεν το βρίσκεis, όμως, λίγο αγενές... την τελευταία στιγμή;»

«Δε νομίζω ότι είναι γυναίκα που προσβάλλεται εύκολα».

«Και δε θα αισθανθεί λίγο άβολα, ή σαν παρείσακτη, επειδή όλοι εμείς οι υπόλοιποι είμαστε παλιοί φίλοι;»

«Γλυκιά μου Μπίντι, είσαι πάρα πολύ καλή οικοδέσποινα για να επιτρέψεις να συμβεί κάτι τέτοιο. Άλλωστε, δεν μπορώ να φανταστώ τη δεσποινίδα Λανγκ να νιώθει ποτέ έξω από τα νερά της. Φαίνεται να έχει περάσει όλη της τη ζωή οργανώνοντας διεθνή συνέδρια, συμμετέχοντας στην Κοινωνία των Εθνών και δουλεύοντας σε πρεσβείες στο Παρίσι και την Ουάσινγκτον. Δεν μπορώ να τη φανταστώ να ντρέπεται μπροστά σε μερικούς επαρχιώτες του Ντέβον».

«Την είδα τις προάλλες, κι έπρεπε να την είχα καλέσει τότε. Αλλά ήμασταν στο σχολείο για να πάρουμε τις αντιασφυξιογόνες μάσκες

μας, κι εκείνη βρισκόταν σε άλλη ουρά, και καταλαβαίνεις ότι δεν ήταν η κατάλληλη στιγμή για προσκλήσεις».

«Τηλεφώνησέ της τώρα».

Η Μπίντι μπήκε μέσα για να τηλεφωνήσει και επέστρεψε με την πληροφορία ότι η δεσποινίς Λανγκ χάρηκε πολύ με την πρόσκληση, δεν ενοχλήθηκε καθόλου από το γεγονός ότι την προσκάλεσαν τελευταία στιγμή και θα πήγαινε στο Άπερ Μπίκλι στις εξίμισι.

Ο Μπομπ έπιασε το χέρι της Μπίντι και το φίλησε. «Μπράβο σου», της είπε. Και μετά είπε ότι πεινούσε, κι έτσι η Μπίντι πήγε ξανά στην κουζίνα για να φορέσει την ποδιά της και να σερβίρει το ιρλανδικό ραγού.

Η δεσποινίς Λανγκ έφτασε λίγο αργοπορημένη. Οι Θόρτον και οι Μπάρκινγκ είχαν φτάσει, τους είχαν σερβίρει τα ποτά τους, είχαν ανάψει τα τσιγάρα τους και είχαν καθίσει για να επιδοθούν στην άνετη συζήτηση που κάνουν συνήθως οι στενοί φίλοι που γνωρίζονται πολλά χρόνια. Ύστερα από λίγο, η Τζούντιθ μπόρεσε να χωθεί στην κουζίνα, όπου ένας δίσκος με βολοβάν κοτόπουλου ζεσταινόταν στον φούρνο, τον οποίο ήταν προφανές ότι η Μπίντι είχε ξεχάσει. Είχαν αρχίσει να μαυρίζουν ελαφρώς. Στεκόταν στο τραπέζι και τα τοποθετούσε σε μια λευκή και μπλε πιατέλα, όταν από το παράθυρο της κουζίνας είδε το μικρό πράσινο αυτοκίνητο να περνάει από την ύλη και να παρκάρε μπροστά στην εξώπορτα.

Παράτησε τα βολοβάν και πήγε να υποδεχτεί την τελευταία καλεσμένη. Στο κατάφλι, βρήκε μια λεπτή κυρία με λευκά μαλλιά, ντυμένη με μια γκρι φανελένια φούστα και μια μπορντό κασμιρένια ζακέτα. Χαμηλών τόνων, αλλά πολύ κομψή.

«Δεσποινίς Λανγκ».

«Άρρησα».

«Δεν πειράζει καθόλου».

«Κάποιος μου τηλεφώνησε τη στιγμή που έφευγα. Αυτό δε συμβαίνει πάντα;» Τα μάτια της ήταν γκρι, ζωηρά και πανέξυπνα, και η Τζούντιθ σκέφτηκε ότι κάπως έτσι θα ήταν η δεσποινίς Κάτο σε είκοσι χρόνια. «Κι εσύ ποια είσαι;»

«Η Τζούντιθ Ντάνμπαρ, ανιψιά της Μπίντι».

«Φυσικά, μου έχει μιλήσει για σένα. Χαίρομαι πολύ που σε γνωρίζω. Μένεις εδώ;»

«Ναι, για λίγο. Παρακαλώ, περάστε». Στο χολ, σταμάτησε. Οι φωνές της παρέας ακούγονταν καθαρά από την ανοιχτή πόρτα του καθιστικού. «Μόλις τώρα τακτοποιούσα μερικά παραψημένα βολοβάν...»

Η δεσποινίς Λανγκ χαμογέλασε με κατανόηση. «Μην πεις άλλη λέξη. Είμαι σίγουρη ότι θα είναι πεντανόστιμα. Μπορώ να τα καταφέρω και μόνη μου». Και με αυτό διέσχισε τον διάδρομο και βγήκε από την ανοιχτή πόρτα. Η Τζούντιθ άκουσε την Μπίντι. «Να και η δεσποινίς Λανγκ, πόσο χαίρομαι που σας βλέπω...»

Επέστρεψε στην κουζίνα και ανακουφίστηκε όταν είδε ότι τα βολοβάν ήταν άθικτα, επειδή υπήρχε πάντα η πιθανότητα να τα είχε μυρίσει η Μόραγκ, να είχε πάει να τα επιθεωρήσει και να τα είχε καταβροχθίσει όλα. Τα τοποθέτησε με κομψό τρόπο στην πιατέλα και μετά τα πήγε στο καθιστικό.

Δεν υπήρχε πολύς χώρος, και τα οκτώ άτομα έμοιαζαν με πλήθος κόσμου. Με την εμφάνιση της δεσποινίδας Λανγκ είχαν σιωπήσει όλοι για να συστηθούν και μετά είχαν καθίσει ξανά στις θέσεις τους για να συνεχίσουν τη συζήτηση. Η Τζούντιθ πρόσφερε τα βολοβάν. Το πάρετε συνεχίστηκε.

Αργότερα, καθώς καθόταν στον πάγκο κάτω από το παράθυρο με την Έμιλι Θόρτον και την Μπίντι και άκουγε με λίγη θυμωδιά το τελευταίο σκάνδαλο από τη λέσχη του τένις, η δεσποινίς Λανγκ πήγε κοντά τους, κοιτάζοντας από το παράθυρο τον κήπο και το πράσινο γκαζόν, πάνω από το οποίο έπεφταν μακριές σκιές, και είπε ότι δεν είχε ιδέα πως η Μπίντι καλλιεργούσε τόσο πανέμορφα τριαντάφυλλα.

Η Μπίντι ήταν πολύ προσγειωμένη σχετικά με τη μοναδική κηπουρική της ασχολία. «Οφείλεται στη βαριά κοπριά των αλόγων», εξήγησε. «Έχω πρόσβαση σε απεριόριστα αποθέματα».

«Θα είναι μεγάλη αγένεια από μέρους μου αν βγω να ρίξω μια ματιά; Είναι εξάισια».

«Φυσικά και όχι. Θα σε ξεναγήσει η Τζούντιθ... Δε σε πειράζει, έτσι δεν είναι, αγάπη μου;»

«Δε με πειράζει καθόλου, μόνο που δεν ξέρω όλα τα ονόματα...»

Η δεσποινίς Λανγκ γέλασε. «Το λες σαν να περιμένω να με συστήσεις...»

Άφησε το ποτήρι με το σέρι της, και η Τζούντιθ την οδήγησε έξω από το δωμάτιο, αφήνοντας την Μπίντι και την Έμιλι Θόρτον να συνεχίσουν το κουτσομπολιό τους για τη λέσχη του τένις. Πέρασαν την τζαμιόπορτα που οδηγούσε στον μπροστινό κήπο, και οι καρέκλες στις

οποίες είχαν καθίσει για να φάνε μεσημεριανό ήταν ακόμη εκεί, ενώ ένα μικρό πουλί χοροπηδούσε πάνω στο γκαζόν.

«Τι όμορφη βραδιά!», παρατήρησε η δεσποινίς Λανγκ. «Και τι θέα που έχει η κυρία Σόμερβιλ. Δεν είχα ιδέα για τη θέα από εδώ. Το δικό μου σπίτι βρίσκεται στον κεντρικό δρόμο, κι έτσι δεν έχω θέα, αλλά όταν βγήκα στη σύνταξη, σκέφτηκα ότι ήταν καλύτερο να βρίσκομαι κοντά σε γείτονες και καταστήματα, έτσι ώστε, όταν θα είμαι τελείως ανήμπορη και δε θα μπορώ να οδηγώ πια, να εξακολουθώ να είμαι ανεξάρτητη». Διέσχισαν το γκαζόν προχωρώντας αργά. «Και τώρα, πες μου για σένα. Είσαι η ανιψιά που θα φύγει για τη Σιγκαπούρη; Αυτό το τριαντάφυλλο είναι πανέμορφο, και ξέρω το όνομά του, λέγεται Ένα Χάρκνες. Τι μέγεθος!» Σταμάτησε για να μυρίσει το βελούδινο άνθος. «Και τι παραδεισένιο άρωμα! Πότε φεύγεις;»

«Τον Οκτώβριο».

«Πόσο καιρό έχεις να δεις τους γονείς σου;»

«Τέσσερα χρόνια».

«Πάρα πολύς καιρός. Είναι πολύ σκληρός ένας τέτοιος χωρισμός. Πόσο χρονών είσαι;»

«Δεκαοκτώ».

«Τελείωσες το σχολείο, φυσικά».

«Μάλιστα. Φέτος το καλοκαίρι».

«Και εισαγωγικές εξετάσεις;»

«Δεν έχω πάρει ακόμη τα αποτελέσματα».

«Ω, η αναμονή! Απαίσια. Τη θυμάμαι. Πόσο καιρό θα μείνεις στη Σιγκαπούρη;»

«Περίπου έναν χρόνο. Αν έχω περάσει στις εξετάσεις, νομίζω ότι θα έχω εξασφαλίσει μια θέση στην Οξφόρδη. Θα πρέπει να επιστρέψω γι' αυτό».

«Μα αυτό είναι θαυμάσιο... Νομίζω ότι τα πιο ευτυχισμένα χρόνια μου ήταν εκείνα που πέρασα στο πανεπιστήμιο». Όχι μόνο έμοιαζε με τη δεσποινίδα Κάτο, αλλά μιλούσε και σαν εκείνη. «Και γλώσσες. Πρέπει να μάθεις κάποιες γλώσσες. Ξέρεις γαλλικά, φυσικά. Γερμανικά;»

«Δεν έμαθα ποτέ γερμανικά».

«Λατινικά;»

«Δεν είμαι και πολύ καλή».

«Κρίμα. Με τα λατινικά, είσαι στον μισό δρόμο για να μάθεις ιταλικά και ισπανικά. Να ένα τριαντάφυλλο το όνομα του οποίου δε γνωρίζω».

«Ούτε εγώ».

«Τότε, πρέπει να ρωτήσουμε την κυρία Σόμερβιλ».

«Αμφιβάλλω αν θα ξέρει κι εκείνη... δεν είναι και τόσο καλή κηπουρός».

«Σε αυτή την περίπτωση, θα πρέπει να το ψάξω. Αυτά τα τέσσερα χρόνια που οι γονείς σου είναι στο εξωτερικό τι έκανες; Πού έμεινες στις διακοπές...;»

Έδειχνε τέτοιο ενδιαφέρον, ωστόσο χωρίς ίχνος περιέργειας, ώστε η Τζούντιθ ένιωσε πολύ άνετα και μπόρεσε να της μιλήσει για τους Κάρεϊ-Λούις και για το Νάντσεροου με έναν αντικειμενικό τρόπο, απρόσωπα, σαν να ήταν μια περίοδος της ζωής της που είχε περάσει χωρίς να αφήσει κανένα ίχνος. Και αυτό ήταν παράξενο, επειδή δεν μπορούσε να μιλήσει γι' αυτό στην Μπίντι ή τον Μπομπ χωρίς να την πνίξει και πάλι η δυστυχία για τον Έντουαρντ και χωρίς να νιώσει εκείνο τον απαίσιο κόμπο στον λαιμό της. Της μίλησε για τη θεία Λουίζ και τη Λάβντεϊ, και για την καλοσύνη της Νταϊάνα και του Έντγκαρ Κάρεϊ-Λούις.

Η δεσποινίς Λανγκ την άκουγε με μεγάλη προσοχή. «Τι καλοί που είναι οι άνθρωποι», παρατήρησε. «Μερικές φορές ξεχνάμε την άπειρη καλοσύνη τους. Δε θα πω ότι ήσουν τυχερή, γιατί μισώ αυτή τη λέξη. Ακούγεται σαν να κέρδισες το πρώτο βραβείο σε έναν διαγωνισμό που δεν απαιτεί ιδιαίτερο ταλέντο. Αλλά χαίρομαι πολύ για σένα, επειδή όλο αυτό θα πρέπει να έκανε τη ζωή σου πολύ διαφορετική».

«Η Μπίντι ήταν πάντα εδώ, φυσικά. Πάντοτε ήξερα ότι μπορούσα να έρθω σε αυτή».

«Αλλά με τους καινούργιους φίλους σου ήσουν μέλος της οικογένειας».

Είχαν φτάσει στις τελευταίες τριανταφυλλίες. Η τελευταία ήταν μια κίτρινη. Αφού η δεσποινίς Λανγκ τη θαύμασε, στράφηκε στην Τζούντιθ.

«Απόλαυσα πολύ την κουβέντα μας. Ελπίζω να σε ξαναδώ», της είπε.

«Κι εγώ το ελπίζω, δεσποινίς Λανγκ».

Η δεσποινίς Λανγκ δίστασε. «Δεν έχω μιλήσει ακόμη με την κυρία Σόμερβιλ», είπε, «αλλά θα ήθελα να με φωνάξετε όλοι “Έστερ”. Αυτό είναι το όνομά μου. Εδώ μένω τώρα. Εδώ είναι το σπίτι μου. Και ήμουν η δεσποινίς Λανγκ για πάρα πολύ καιρό. Νομίζω πως είναι καιρός να αλλάξω την εικόνα μου».

Έστερ. Και η Τζούντιθ θυμήθηκε εκείνη τη μακρινή μέρα που η Νταϊάνα Κάρεϊ-Λούις τής είχε πει σχεδόν το ίδιο πράγμα, τότε που η

Τζούντιθ, η Λάβντεϊ και η Νταϊάνα ταξίδευαν με την ανοιχτή Bentley και φώναζαν όλες μαζί «Νταϊάνα» στον άνεμο. «Πολύ θα ήθελα να σε φωνάζω Έστερ», είπε τελικά.

«Κανονίστηκε, λοιπόν. Τα κουνούπια έχουν αρχίσει να τσιμπάνε. Νομίζω ότι είναι ώρα να επιστρέψουμε στους άλλους».

Από το Χέιτορ η θέα ήταν απέραντη· ολόκληρο το Ντάρτμουρ και χωριά, μικροσκοπικά σαν παιχνίδια πεταμένα πάνω σε ένα χαλί, κοιλάδες, ποτάμια και λιβάδια, και στο βάθος, από το Τίνμαθ μέχρι το Σταρτ Πόιντ, η αστραφτερή, ασημένια θάλασσα. Η Τζούντιθ και ο Μπομπ Σόμερβιλ, με τη Μόραγκ πίσω τους, ανέβηκαν τα οκτώ χιλιόμετρα από ένα μονοπάτι στον χερσότοπο, και αφού έφτασαν επιτέλους στον προορισμό τους, σταμάτησαν για να πάρουν μια ανάσα και κάθισαν σε μια χορταριασμένη εσοχή κάτω από έναν βράχο. Η Μπίντι δεν τους είχε ακολουθήσει. Ήταν περίεργο για εκείνη, αλλά είχε πάει στην εκκλησία. Τους διαβεβαίωσε ότι μπορούσαν να φάνε μεσημεριανό αργότερα. Δε χρειαζόταν να βιαστούν να επιστρέψουν στο Άπερ Μπίκλι. Μπορούσαν να γυρίσουν με το πάσο τους.

Κάθονταν σε μια συντροφική σιωπή. Ήταν ακόμη πρωί, και η ησυχία διακοπτόταν από τους μικρούς ήχους της εξοχής. Το βέλασμα των προβάτων, το γάβγισμα ενός σκύλου, ένα αυτοκίνητο που έβαζε μπροστά και ανέβαινε έναν λόφο. Καθώς περπατούσαν, είχαν ακούσει καμπάνες να ηχούν από μικρά καμπαναριά, αλλά τώρα είχαν σταματήσει. Φύσηξε ένα αεράκι, αναδεύοντας τις φτέρες.

Η Τζούντιθ έκοψε ένα χορταράκι και άρχισε να το σκίζει με το νύχι του αντίχειρά της. «Θείε Μπομπ. Θα μπορούσαμε να μιλήσουμε;» είπε.

«Φυσικά. Μπορείς πάντα να μου μιλάς».

«Πρόκειται για κάτι δύσκολο».

«Μήπως αφορά τον νεαρό Κάρεϊ-Λούις;»

Γύρισε το κεφάλι της να τον κοιτάξει. Εκείνος άναβε την πίπα του με ένα σπύρτο. Η φλόγα έσβησε και γλυκός καπνός υψώθηκε σε μια λεπτή, γκριζα στήλη. «Σου το είπε η Μπίντι».

«Φυσικά και μου το είπε». Έβαλε τα σπύρτα ξανά στην τσέπη του παλιού τουίντ σακακιού του, που ήταν τόσο φθαρμένο, ώστε σε κάποια μέρη έμοιαζε σαν να ήταν αραιά πλεγμένο με σπάγγο. «Μου τα λέει όλα. Το ήξερες ότι θα μου το έλεγε. Λυπάμαι. Ο έρωτας χωρίς ανταπόκριση δεν είναι μια ευχάριστη κατάσταση».

«Δεν πρόκειται για τον Έντουαρντ. Πρόκειται για τη Σιγκαπούρη».

«Τι συμβαίνει με τη Σιγκαπούρη;»

«Δε νομίζω ότι μπορώ να πάω. Το σκέφτομαι εδώ και πολύ καιρό, αλλά δεν το έχω συζητήσει με κανέναν. Είναι απαίσιο, επειδή αισθάνομαι σαν κάτι να με τραβάει προς δύο κατευθύνσεις. Στη μία κατεύθυνση, θέλω πάρα πολύ να πάω. Θέλω να δω τη μαμά και τον μπαμπά ξανά, και την Τζες, περισσότερο από καθετί άλλο. Περίμενα τέσσερα χρόνια και ανυπομονούσα γι' αυτό κάθε λεπτό, κάθε μέρα. Μετρούσα τους μήνες και τις μέρες. Και ξέρω ότι το ίδιο έκανε και η μαμά. Στα γραμμάτια της έλεγε: “Μόνο ένας χρόνος ακόμα”. Και μετά: “Μόνο έξι μήνες ακόμα”, “μόνο τρεις μήνες ακόμα”. Έχει ετοιμάσει το δωμάτιό μου κι έχει κάνει διάφορα σχέδια, όπως ένα μεγάλο πάρτι για να με υποδεχτεί, και διακοπές στην Πενάγκ. Κι εγώ έκλεισα θέση στο πλοίο και όλα τα σχετικά, και δεν υπάρχει τίποτα που να με εμποδίζει να ταξιδέψω...»

Σταμάτησε. Ο Μπομπ περιέμενε. «Ο πόλεμος. Όλοι θα βρεθούν στο επίκεντρο του πολέμου. Όλοι όσοι αγαπώ. Εσύ και ο Νεντ, και όλοι οι φίλοι μου. Ο Τζέρεμι Γουέλς και ο Τζο Γουόρεν, ακόμα και η Χέδερ. Και η Αθίνα Κάρει-Λούις και ο Ρούπερτ Ράικροφτ... νομίζω ότι θα τον παντρευτεί, κι αυτός είναι στη Βασιλική Φρουρά των Δραγόνων. Και ο φίλος του Έντουαρντ, ο Γκας Κάλεντερ. Και η Λάβντεϊ. Και ο Έντουαρντ. Ξέρω ότι, αν πάω στη Σιγκαπούρη, θα νιώθω σαν ένας αρουραίος που εγκαταλείπει ένα καράβι που βουλιάζει. Δηλαδή, ξέρω ότι δε θα βουλιάξουμε, αλλά αυτό δε με εμποδίζει να νιώθω έτσι. Και την περασμένη εβδομάδα, η Μπίντι κι εγώ πήραμε αντιασφυξιογόνες μάσκες, προμηθευτήκαμε παραφίνη και κεριά και φτιάξαμε τις κουρτίνες συσκοτίσης, ενώ στη Σιγκαπούρη το μόνο που κάνει η μητέρα μου είναι να έχει υπηρέτες, να στολίζεται, να παίζει τένις και να πηγαίνει σε δείπνα. Θα πρέπει να τα κάνω κι εγώ αυτά, και θα ήταν συναρπαστικά, θα ένιωθα σαν ενήλικη, αλλά ξέρω ότι ταυτόχρονα θα ένιωθα τύψεις κάθε στιγμή. Δεν υπάρχει καμία πιθανότητα να τους αγγίξει εκεί ο πόλεμος, όπως συνέβη και με τον Μεγάλο Πόλεμο. Αλλά εγώ θα αισθάνομαι σαν να το βάζω στα πόδια, σαν να κρύβομαι, αφήνοντας όλους τους άλλους να κάνουν τη δύσκολη δουλειά. Να πολεμήσουν, εννοώ».

Σώπασε, μην έχοντας κάτι άλλο να πει. Ο Μπομπ δεν έκανε αμέσως κάποιο σχόλιο, αλλά μετά είπε: «Καταλαβαίνω τι εννοείς, όμως λυπάμαι για τους γονείς σου, ιδιαίτερα για τη μητέρα σου».

«Αυτό είναι το χειρότερο. Αν δεν ήταν εκείνη, ούτε καν θα το σκεφτόμουν να πάω στη Σιγκαπούρη».

«Πόσο χρονών είσαι;»

«Δεκαοκτώ. Θα γίνω δεκαεννιά το επόμενο καλοκαίρι».

«Θα μπορούσες να πας για έναν χρόνο και μετά να γυρίσεις».

«Δε θέλω να το διακινδυνεύσω. Θα μπορούσε να συμβεί το οτιδήποτε. Ίσως να μην υπάρχει πλοίο. Ίσως να μην ξαναγυρίσω. Ίσως αποκλειστώ εκεί για χρόνια».

«Και το πανεπιστήμιο; Η Οξφόρδη. Νόμιζα ότι αυτό ήταν το επόμενο βήμα».

«Όχι για έναν χρόνο. Εν τω μεταξύ, δεν έχω πάρει ακόμη τα αποτελέσματα των εξετάσεών μου. Αλλά αισθάνομαι ότι η Οξφόρδη μπορεί να περιμένει. Δεν είναι κάτι τόσο επιτακτικό όσο το να μείνω στην Αγγλία. Ίσως μπορέσω να πάω στο πανεπιστήμιο, αλλά το πιο σημαντικό, αυτή τη στιγμή, είναι ότι δε θέλω να το βάλω στα πόδια. Να το σκάσω. Να μην είμαι εδώ για να κάνω κάτι χρήσιμο και να μπορώ να μοιραστώ τα φρικτά πράγματα που αναπόφευκτα θα συμβούν».

Ο θεός Μπομπ, με την πίπα του να καπνίζει, έγερσε πίσω, ακουμπώντας τους ώμους του πάνω στον καλυμμένο με λειχήνες βράχο. «Τι θέλεις να σου πω εγώ;»

«Ήλπιζα ότι θα με βοηθούσες να αποφασίσω».

«Δεν μπορώ να το κάνω αυτό. Θα πρέπει να πάρεις την απόφαση μόνη σου».

«Είναι πολύ δύσκολο».

«Θα πω μόνο δυο πράγματα. Αν πας κοντά στους γονείς σου, είμαι πεπεισμένος ότι δε θα σε κακοχαρακτηρίσει κανείς, ούτε θα σε κατηγορήσει. Είστε χώρια πάρα πολύ καιρό, και ύστερα από τόσα χρόνια που είσαι μόνη σου, νομίζω ότι δικαιούσαι λίγη διασκέδαση. Και αν δεν πας... πρέπει να συνειδητοποιήσεις ότι θα είναι δύσκολα. Ωστόσο, η ζωή είναι δική σου. Είσαι υπεύθυνη μόνο για τον εαυτό σου».

«Αν μείνω στην Αγγλία, θα με θεωρήσεις σκληρή και εγωίστρια;»

«Όχι. Θα θεωρήσω ότι επιδεικνύεις απεριόριστο πατριωτισμό και ανιδιοτέλεια. Και θα είμαι πολύ περήφανος για σένα».

Πατριωτισμός. Ήταν μια παράξενη λέξη, που δεν την έλεγαν συχνά φωναχτά, και περιλάμβανε ένα συναίσθημα ακόμα πιο βαθύ από την αφοσίωση και τη στοργή για τους φίλους. Σκέφτηκε το τραγούδι που έλεγαν τα κορίτσια του Σεντ Ούρσουλα την Ημέρα της Κοινοπολιτείας, ή στα γενέθλια του βασιλιά, ή σε άλλες κατάλληλες περιστάσεις. Οι στίχοι, μια παράφραση του Σαίξπηρ:

Αυτός ο βασιλικός θρόνος, αυτό το σεβαστό νησί
Αυτή η μεγαλόπρεπη γη, αυτή η έδρα του Άρη
Αυτό το φρούριο, χτισμένο από τη φύση για τους σκοπούς της
Ενάντια στην ασθένεια και το χέρι των πολέμων.

Θα είμαι πολύ περήφανος για σένα. Ίσως αυτό χρειαζόταν μόνο.
«Νομίζω ότι θα μείνω», είπε. «Θα τηλεφωνήσω στη ναυτιλιακή εταιρεία για να ακυρώσω το εισιτήριό μου και μετά θα γράψω στη μαμά. Θα στενοχωρηθεί πολύ, το ξέρω, αλλά θα πρέπει να καταλάβει».

«Νομίζω ότι είναι καλύτερα να της στείλεις πρώτα ένα τηλεγράφημα. Και στο τέλος να γράφει: ΑΚΟΛΟΥΘΕΙ ΕΠΙΣΤΟΛΗ. Και όταν θα το έχεις κάνει αυτό και δε θα υπάρχει πια επιστροφή, μπορείς να της γράψεις ένα πολύ καλό γράμμα και να της πεις όλα όσα είπες τώρα σ' εμένα. Στο Βασιλικό Ναυτικό το αποκαλούμε “δίνοντας τους λόγους εγγράφως”».

«Ναι. Ναι, έχεις δίκιο. Αυτό θα κάνω. Αμέσως. Μόλις γυρίσουμε. Ω, τι ανακούφιση που δε θα χρειάζεται να αγωνιώ πια γι' αυτό. Είσαι ένας άγιος, θιέε Μπομπ».

«Ελπίζω μόνο να μη μετανιώσεις γι' αυτή σου την απόφαση».

«Ξέρω ότι δε θα μετανιώσω. Νιώθω ήδη πολύ καλύτερα. Κι αν οι δικοί μου αντιδράσουν άσχημα, θα με υποστηρίξεις, έτσι δεν είναι;»

«Θα είμαι η εναλλακτική σου υπεράσπιση. Τώρα που τακτοποιήθηκε αυτό, με τι σκοπεύεις να ασχοληθείς; Έχεις σκεφτεί το μέλλον;»

«Ναι. Θα ήθελα να μπω σε κάποια υπηρεσία, αλλά δεν έχει νόημα να καταταγώ χωρίς να έχω κάποια προσόντα, αλλιώς θα καταντήσω να καθαρίζω όπλα, ή να κρεμάω τα σχοινιά στα αερόστατα αντιαεροπορικού φραγμού, ή να μαγειρεύω τεράστια συσσίτια. Η Χέδερ Γουόρεν, η φίλη μου στο Πόρθκερις, θα μάθει στενογραφία και γραφομηχανή. Σκέφτηκα ότι θα μπορούσα να κάνω κι εγώ το ίδιο. Η στενογραφία και η γραφομηχανή δεν είναι τίποτα σπουδαίο, αλλά τουλάχιστον είναι μια ικανότητα. Όπως επίσης σκέφτηκα να γυρίσω και να μείνω στο Πόρθκερις, ίσως ρωτήσω την κυρία Γουόρεν αν μπορεί να με φιλοξενήσει με το αζημίωτο, φυσικά. Ξέρω ότι θα το κάνει, είναι πολύ φιλόξενος άνθρωπος. Έχω μείνει εκεί πολλές φορές, κι αν ο Τζο καταταγεί στον στρατό, θα μπορώ να πάρω το δωμάτιό του».

«Στο Πόρθκερις;»

«Ναι».

«Όχι στο Νάντσεροου;»

Με φόντο μια πανέμορφη έπαυλη στην Κορ-
νουάλη λίγο πριν από τον Β΄ Παγκόσμιο
Πόλεμο εκτυλίσσεται η ιστορία ενηλικίωσης
μιας γυναίκας που προσπαθεί να συμφιλιωθεί με τον
έρωτα και τη λύπη καθώς γυρίζει πίσω... στο σπίτι.

*Θυμήθηκε τον κήπο τα βράδια του καλοκαιριού, όταν
τα μπλε νερά της παλίρροιας έρχονταν από την ανοικτή
θάλασσα για να πνίξουν τους λασπότοπους στις εκβολές
του ποταμού. Και ότι το τρενάκι πηγαиноερχόταν όλη
μέρα κατά μήκος της ακτής, προς και από το Πόρθηκε-
ρις. Θυμήθηκε να κατεβαίνει από αυτό το τρένο μετά
το σχολείο, να ανηφορίζει το απότομο, σκιασμένο με
δέντρα μονοπάτι προς το σπίτι και να μπαίνει από την
εξώπορτα, φωνάζοντας Μαμά! Κι εκείνη ήταν πάντα
εκεί. Στο καθιστικό, με τον δίσκο του τσαγιού έτοιμο
στο τραπεζάκι, με τα όμορφα πράγματά της γύρω της
και με τη μυρωδιά του γλυκού αρακά στην ατμόσφαιρα.
Και είδε τη μητέρα της να κάθεται στην τουαλέτα της,
να αλλάζει ρούχα για το δείπνο, να χτενίζει τα μαλλιά της
και να πουδράρει τη μικρή μύτη της. Κι άκουσε τη φωνή
της, να διαβάζει ένα βιβλίο στην Τζες πριν κοιμηθεί.*

*Ένα αληθινό αριστούργημα, ο δεύτερος τόμος
ενός βιβλίου που το διαβάζεις ξανά και ξανά
και το θυμάσαι για πάντα.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psichogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 23646